Berləşegez вøtøn dønja eşcelære!

SIŞƏMBE, 30 IYL 1929 jьl. № 169 (2539)

Berəmnəp вəjəse 5 tijen

پادپيسكىلار-تاراتو بولنگندە، چيت شەھەرلەردەگى ئاگينتلاردا، سەويتلەر
سايوزننىڭ بۆتن ,پوچتى بولكلەرندە هەم كانتورلارندا ئاللنا.

„Кзыл Татарстан“

Ежедневная газета — Орган Татобкома В.К.П.(б.) ТЦИК, Татпрофсовета и Казгорсовета

9-ый год издания.

„Qьzьl Tatarьstan“

Kəndəlek gəzit—Partijə ølkə kamitite, Yzək вaşqarma, Tatprofsavit həm şəhər savitь urgьnь.

9 nçь jьl сьqa.

قزل تاتارستان

Əzərвajçanda partia çitəkcelege turnda

V.K.P.(в) Yzək Komitite qərarь.

MƏSKƏY, 27 (Tass). Partiə Yzək Komititenen, Əzərвəjçan Partiə Yzək Komititə daklatь вujnca cqarqan qərarь васьlьp cqtь. Qərar V.K.P.(B.) Yzək Komititenen səjasi həm xuçalьq unşlqlarьn kyrsəty вlən вrgə, anьŋ çitəkcelek ity əşlərə massanьŋ aktivnslьqь ysyennən artta qalqanьn kyrsətə. Yz yzŋne tənqit ity kyp vaqьt dikloratsiə təsen alqan həm qaj vaqьt praktik eştə nazim (qsu) вlən ytkərlgən. Taralqan ilimintlar вlən kørəşy eşe çitərlek dərəçədə kisken rəyştə ytkərlməgən. Eşclərne çitəkce urnnarqa kytəry вik jomşaq вarqan. Partiə Yzək Komitite, Əzərвəjçan kompartiəse həm, xatta, Baku prolitariatь yzəgndə də çitəkce eşcelər arasnda turьdan [illegible]

باكو ساباقلارى

مەسكەو، 29 (تاسس). ئەزەربەيجان كامموونيسلار پارتييە ئوزەك كەميتيتىنىڭ داكلادى بوينچا، بۆتن سايوز كامموونيسلار پارتييەسىنىڭ ئوزەك كەميتيتى كيك قەرار چعاردى. ئوزەك كەميتيت، ئەزەربەيجان ئۆيشماسىنىڭ حەلن ئۆبندە قەناعەتلەنرلك تابب، جيتەكچلك ئشىنىڭ قويلىشن (ئانىڭ، شوشى يل 1 نچى ئييولدە، ئوزەك كەميتيت قەرارى بلەن ئالماشنوونا قەدەر) قەناعەتلەنرلك توگل ديب تابا. ئوزىنىڭ «پراۋدا» گەزيتەسىندەگى «باكو ساباقلارى» ديگەن مەقالەسىندە ئيبدەش يارسلاوسكي يازا:

— ئەزەربەيجان كامموونيسلارپارتييەسىنىڭ داكلادى بوينچا، ئوزەك كەميتيتىنىڭ چعارعان قەرارى بۆتن پارتييەلىلەرنىڭ ديققەتن ئوزىنە تارترعا تييش. ئەزەربەيجان ساباقلارى [illegible] ئەزەربەيجاننىڭ كولتورى هەم حوجالق ئوسىشن ياحشى ئوكشلار بلەن بارعان ديب تانماسقا مۆمكين توگل. س.س.س.ر. دە چعارلا تۆرعان نيفتنىڭ 62 پراسينتن تەشكيل ئيتە تۆرعان ئەزەربەيجان نيفت پراميشلننىسى، ئوزىنىڭ ئشلەب چعاروون 5 يل ئچندە ئيكى تابقر ئوستردى. ئاول حوجالغى شول قەدەر ئوسدىكى، سوعشقا قەدەرگى كولەمندەن دە ئارتدى. ئەزەربەيجاننىڭ تۆرلى ميللەتلەردەن تۆرعان حالقلارى ئاراسندا ميللى تنچلق، بردەملك نعندى. ياڭا تۆرك ئەليفباسى كرتلو، ميللى گولتورى تۆزلشنە كيك يول ئاچدى. ئەزەربەيجان حزمەت ئييەلەرنىڭ تۆرمش-كۆن كورشلەرى نق كولەمدە ياحشردى. پراليتارييات ماسسىسنىڭ سەياسى ئاكتيفلغى هەم پارتييەگە ئشانچلى كوز بلەن قاراولارى كيك كولەمدە ئارتدى. تروتسكي ئاپپازيتسييەسى بلەن كۆرەشدە باكو ئۆيشماسى، لينين پارتييەسىنىڭ ئالدنغى سافلارندا بولدى.

شوكارعادا قاراماسدان ۋ. ك. پ. (ب) ئوزەك كەميتيتى ئەزەربەيجان كامموونيسلار پارتييەسىنىڭ جيتەكچلك ئشن قەناعەتلەنرلك توگل ديب تابدى. ئەزەربيجان ئۆيشماسىنىڭ جيتەكچلك ئشى، ئشچلەر ماسسىسندا ئاكتيفلق ئوسودەن ئارتقا قالعان. بو ئيك ئلك ئوز ئارا تەنقيدنىڭ كيك كولەمدە تارالووى ئوچن كيرەكلى بولعان بۆتن شارتلارنى تييشنچە تەئمين ئيتمەودە كورنە. ئوز ئارا تەنقيد ئشى ديكلاراتسييە فورمسنداعنا بارعان، حەتتا قاى بر ئورنلاردا، ئوز ئارا تەنقيد ئوچن قسو كبك ئشلەردە قوللانلعان. ئەزەربەيجان كامپارتييەسىنىڭ ئوزەك كەميتيتى، بو ئشدەگى جيتشسزلك هەم قييىنلقلارنى كانكريت رەوشدە بترو ئوچن، كيك ماسسنى تارتو ئشنە كيرەگنچە كرشە ئالماعان. ئۆيشمانىڭ يولباشچلارى، ئەزەربەيجاننىڭ ئوسشندەگى ئوكشلار بلەن بيك ئارتق دەرەجەدە قەناعەتلەنگەنلەر، شولاى ئوق بيك ئارتق ئوز ئوزلەرنە ئشانعانلار. منە شونىڭ ئارقاسندا جيتەكچلكنى «حور ئيتمەس» ئوچن، «ئوز كشلەرنىڭ» عەيبلەرن قابلاب قالو كبك حەللەردە كيلب چققان. شوكار كورە ئۆيشمانىڭ جيتەكچلەرى ئاراسنداعى چرگەن ئيليمينتلەرگە قارشى كۆرەش ئاچارعا ئەزەربەيجان كامپارتييەسى ئوزەك كەميتيتىنىڭ باترلغى جيتمەگەن، ئايرم پارتييە قاتلاولارنىڭ چرو فاكتلارى يەشرلب قالعانلار.

ئشى منە شولاى «عائيلەوى» حەلدەگنە چيشو، جيتەكچلك ئورنلارنا ئشچلەركادرن تارترعا مۆمكينلك بيرمەگەن. پارتييە جيتەكچلگندە شوندى جيتشسزلكلەر بولعاچ، ئەزەربەيجان كامپارتييەسىنىڭ ماسسى ئاراسنداعى ئشى دە كيرەگنچە قويلا ئالماعان. پراليتارييانىڭ ئيجادى ئاكتيفلغى ئەزەربەيجان ئۆيشماسى جيتەكچلەرى تارافندان واقتندا ئلەكترب ئالنا ئالماعان. بيگرەكدە ئاولدا ماسسى ئاراسنداعى ئش يۆمشاق تۆرعان.

منە ئەزەربەيجان ساباقلارنىڭ تۆب مەمينتلارى ئولار. منە شول ساباقلارنى ياحشلاب تيكشرگەننىڭ سوڭندا، شول ئاورو ياقلار ئارقاسندا، ئانىڭ بالشيۆيكلەرچە ئشلەودەن كيلگەن ئوكشلارىدا، ئوزلەرنىڭ ئەهەمميەتلەرن يوعالتالار. منە شوندى نەتيجەنى چعارب، ۋ.ك.پ. (ب). ئوزەك كەميتيتى ئوزىنىڭ قەرارندا، ئەزەربەيجان كامپارتييەسن تەمام ساوقترو ئوچن، ئوز ئارا تەنقيدنىڭ كيكەيوون تەئمين ئيتەرگە، جيتەكچى ئشلەرگە ياڭا ئشچلەر كادرن، بيگرەك جيرلى ميللەت حالقلارن تارترعا كيرەك، ديگەن قەرارعا كيلدى.

1-augus aldnnan

Cit il politsiase 1 augus kønen вuldrmasqa trьşa

Xzmət iələre 1 augus kønenə xəzrlənələr

BIRLIN, 27 (Tass). Nyrinвirgdə politsiə 1 nce avgus kønndə вarlьq dimonstratsiələrne jasaudan tja. Birlində „Faşislarqa Qarşь Jəş Gvardiə“ neŋ ojştьru çiьlьşь вulьp, вu ojşmaqa mŋnən artьq eşce jəşlər jazldь.

BIRLIN, 27 (Tass). Bøten Birlin kyləmndəge suqşqa qarşь kørəş uzdьru komitite вer tauştan, 1 nce augus kønndə вer səqətlek zaвastufkь øcen kørəşrgə qərar qldь.

GILSINGFORS, 27 (Tass). Politsiə, 1 nce angus kønenə вaqlanqan mitingne qudь.

NIU-JORK, 27 (Tass). Niu-jorkta jasalqan sul profsojuzlarnьŋ diligatlar konfirinsiəse 1 nce avgus kønenə xəzrlek həm uzdьruda вik nьq qatnaşrqa qərar qldь.

VINA, 27 (Tass). Sofiadan xəвər itylərenə qaraqanda, çirle politsiə „jəşeren kommunislar“ ezləp, eşcelər kvartalnda aвlava jasadь. Aвlava vaqtnda 50 dən artьq kşe qulqa alndь.

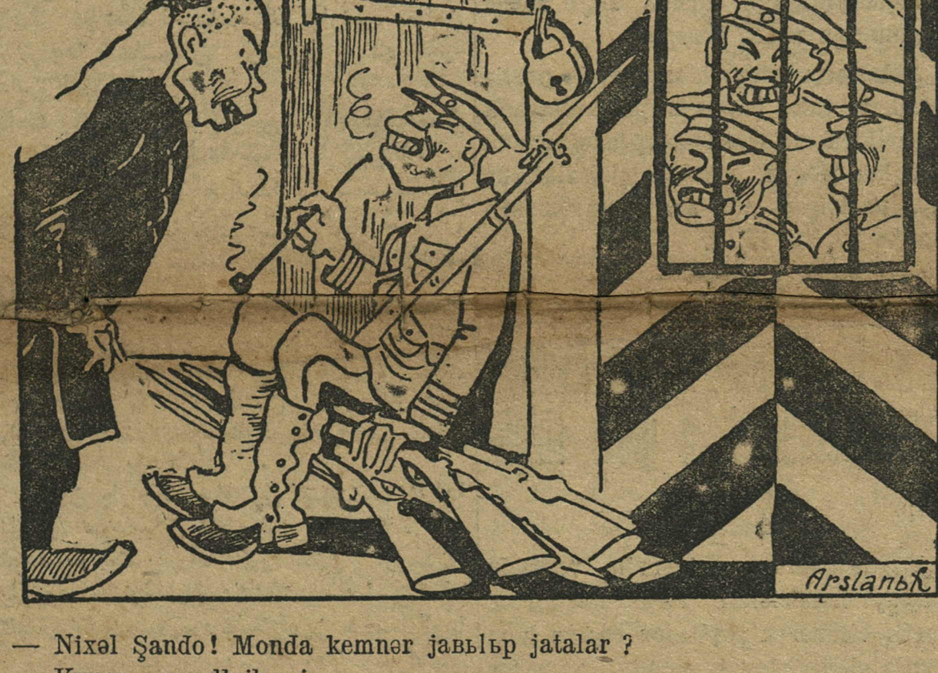
SSSR xzmət iələre impirializmgə qarşь kørəşkə xəzer!

LINIGRAT, 29 (Rosta). 27 nce iyldə kic вlən Vьjвrg Mədəniət jortь вaqcasnda Komintirn Вaşqarma Komititenen [illegible] itte. Rizalytsiədə: - 1nce augus kønndə SSSR neŋ xzmət iələre həmməse də вer вulьp uramqa cqarlar həm yzlərenen impirializmgə qarşь suqşcan xəzrlkləren вøten dønjaqa kyrsətələr diələ.

LUGANSKI, 27 (Rosta). 1nce augus kønndə impirializm suqşьna qatnaşqan kşelərnen вøten şəhər çiьlьşь вulacaq. [illegible] caqrdь.

LUGANSKI, 27 (Rosta). Tuqu faвrige əşcelərə 1 nce augus iskadriliəse təzy øcen вer køn eşlərgə qərar вirdelər.

Qtaj qəskərləren qacmasnnar øcen qaraulqa qujqanda manaraqa вikləp qujalar. (TILIGRAMNAN.

— Nixəl Şando! Monda kemnər jaвьlьp jatalar?
— Kyper qaraullьjlar ic..
— Ə sin nişləp utьrasьŋ?
— Min qaraulnь qaraullьjm, Şulaj itməseŋ sьzalar.

Parizda qulqa alular døyam ita

Qulqa alnqan 109 kommunis aсьqu iqlan itte

PARIZ, 27 (Tass). Gavas xəвər itə: — Politsiə Lil həm Lionda kommunislar arasnda kyp knə qulqa alular ytkərde. Bik kyp dokumintlar qulqa alndь. Lildə 2 kşe qulqa alnqan. Qulqa alu turndaqь вaşqa prikazlar, qulqa alьnrqa tieş вulqan kşelərnen cit illərgə qaculaрь arqasnda eşkə aşьrlmadь.

PARIZ, 27 (Tass). Gavas xəвər itə: — Politsiə kommunislar ojşmalarnda tntylər jasadь. Qzьl Frontoviklar sojuzь jortnda, „Əmansipatsion“ zurnalь ridaksiəsndə, Elkke Suqşta Qatnaşucьlarnьŋ Xalьq Ara Brləşməse, Morəklar Sojuzь həm Elkke Morəklar Sojuzь jortnnan dokumintlar alnqan. Qzьl Frontoviklar Sojuzьnьŋ sikritarь qulqa alnqan.

PARIZ, 27 (Tass). Gavas xəвər itə: — Suŋqь kønnərdə qulqa alnqan kommnislar justitsiə ministerenə qulqa alularqa qarşь protis вldrdelər həm sut tikşeryenə çəuap вirydən вaş tarttьlar.

PARIZ, 28 (Tass). Gavas agintcьlьqьnьŋ xəвərenə qaraqanda, suŋqь kønnərdə qulqa alnqan 109 kommunis (alar „zagovьr ojştьruda“ qəjpləngənnər ide) aсьqu iqlan ittelər.

PARIZ, 27 (Tass). Eşce ojşmalar ezərlkləylərgə qarşь protis вldərələr həm xzmət iələren ezərlkləylərgə qarşь kørəşkə caqьralar. Unitar xzmət fidiratsiəse „xøkymətkə həm riformislarqa çəuap“ iqlan itte.

Fransia xøkymate atstafkaqa cqtь

Jaŋa kaвinit təzyne Brian østenə aldь. Radikallar ecke eşlər ministere urnьn yzlərenə вiryne taləp itələr.

PARIZ, 26 (Tass). Puankarə yzenen aurьna tajanьp atstafkaqa cqtь. Puankarənen atstafkasь uŋajь вlən ministrlər sovitьnьŋ utrьşь вuldь. Xøkymət Brian вlən Bartuqa (suqьş ministere), Puankarədən, tieşle jal vaqtь вiry вlən вrgə atstafkasьn kire aluьn sorarqa tapşrdь.

PARIZ, 27 (Tass). Gavas xəвər itə: — Prizidint Dumirg, sinat prsidətele Dumirne, diputatlar palatasь prsidətele Bujsonnь Diputatlar palatasndaqь Radikallar fraksiəse prsidətele Kazal'sne, elkke Ecke Eşlər ministere Mal'vine, elkke finans ministere Klimantilne həm вaşqa kyp knə kşelərne qaвul itte. Prizidint tarafnnan qaвul itlgən kşelər jaŋa kaвinitь təzy eşe tik Brianqa qna вirelrgə məmkin ikənnegen вldrdelər.

PARIZ, 27 (Tass). Brian, prizidintnen jaŋa kaвinit təzy turndaqь təqdimen qaвul itte.

PARIZ, 27 (Tass). Gavas xəвər itə: — Ministrlər sovitьnьŋ utrьşnnan suŋ, Tardie mətвuqat vəkilləren Puankarənen prizidint Dumirgqə jazqan xatь вlən tanştrdь. Puankarə yzenen xatnda xirurgiə apiratsiəse jasarqa, annan suŋ 3 aj jal itərgə kirəklegen, şunьŋ arqasnda yz østenə jəkləngən вurclarnь tieşncə yti almajacaqьn вldere. Puankarə atstafkaqa cquьna tə'əssef вldere həm Dumirggə ixtiramda qaluьn jaza.

Annan suŋ gavas xəвər itə: — Puankarə atstafkanь taləp itkənnktən, ministrlər sovitь Ilisəj sarajnda utrьşqannan suŋ prizidint Dumirggə вøten kaвinit вlən atstafkaqa cqacaqlarьn вldrde, dip xəвər itə.

PARIZ, 28 (Tass). Brian jaŋa kaвinit təzy turnda søjləşylərgə вaşladь. Jaŋa kaвinit təzydə Brianqa turь kilə torqan təp qiьnnьq, radikallarnьŋ (alarnьŋ xøkymətte qatnaşularь Briannьŋ tşqь—səjasət julьn ytkərrgə kirək) xøkymət sastafnnan uŋ „Çømhyriət—Dimokratlar sojuzь“ vəkilləren cqarunь həm ecke eşlər ministere urnьn radikallarqa вiryne (Puankare xøkymətndə çømhyriət — Dimokratlar sojuzь lidere Tardie qulnda ide) taləp itylərnnən tora. Şunьŋ вlən вrgə uŋnar, вigrək tə uŋ yzək Xalьq ara Qzьl Køn aldnnan Tardienьŋ urnnda qaluьn taləp itələr. Kaвinitqa sotsialislar caqьruməs'ələse qujlmьj. Şuŋar qaramastan, sotsialislar partiəsenen parlamint konfirinsiəse rizolytsiə qaвul itte. Alar вu rizolytsiədə „parlamintnьŋ nalog auьrlьqьn jomşatu həm amnistiə turndaqь zakon proiktьn ytkərygə qomacau jasaqan tərtipsez eş tuqtatuьna protis вlderep, tyвəndəgecə вlderələr:

— „Kicəge xøkymətte faşizm agintlarь вulqan kşelər kiləcək xøkymətkə krtlməgən təqdirdə, sotsialislar aldnqь puslarda çømhyriət irkləren jaqlarqa xəzer toralar“.

Radio ocqnnarь

VINA, 27 (Tass). Bilgrattan xəвər itylərenə qaraqanda, qadəttən tьş sut 5 eşcene Kompartiənen 1 nce maj proklamatsiələren taratqan øcen 2dən alьp 5 jlqa qədər katrgь eşlərenə xøkem itte.

TOKIO, 27 (Tass). Gəzitlərnen xəвərenə qaraqanda, politsiə kyptən tygel „jaŋa Bøten Japoniə Kommunis Jəşlər Ojşmasь təzərgə trşuda“ qəjpləp 30 studintnь qulqa aldь.

TOKIO, 27 (Tass). 27 iyldə irtə вlən Tokioda həm Jaŋa Kønсьqьş Japoniədə qadəttən tьş kocle çir astь slkenye sizlde. Çir slkenynen yzəge, 1923 nce jlqь dəhşətle çir slkeny yzəgenə вik jaqьn вulqan.

NIU - JORK, 27 (Tass). San Luidə oca вaşlaqan ike Amirika ocucьsь 319 səqət inde hauada toralar. Alar hauada jaqu həm azьq nərsələren вaşqa Samolytlardan alalar. Ocucьlar hər 4 səqəttə вer-вrsen alştьrьp rul' iannda toralar. Ocu əle døvam itə.

Dovgalivski Londonda

LONDON, 29 (Tass). Rəjter xəвər itə:

— SSSR neŋ Parizdaqь ilcese Dovgalivski 28 nce iyldə tønnə вlən Londonqa kilde. Vokzalda Dovgalivskine Tşqь Eşlər Ministrlege vəkillərə həm Girmaniə ilcese vəkile Xajn qarşь aldь. Mətвuqat vəkillərə вlən søjləşkəndə, Dovgalivski ike il arasnda duslьq вaqlanşlarь jaŋaracaqьna ьşanqannьqьn вldrde. Vokzalda Dovgalivskine qarşь alu øcen вik kyp Sovit grazdannarь cьldь. Ul alar [illegible]

Riparatsia konfirinsiase

6 nсь augusta вulacaq.

[illegible] itkənnkləren вlderep, konfirinsiədə Pol'şenen də qatnaştьrьluьn taləp itə.

Tørle xəвərlər

„Krьjliə Sovitof“ Rimdə.

RIM, 27 (Tass). „Krьjliə Sovitof“ samolytьnьŋ iliye çəmaqət intirisen yzenə tartuda døyam itə. Italiə aviatsiəsenen rəsmi [illegible] ocuda qatna[illegible]

Loid Çorçьnь вldərye.

LONDON, 27 (Tass). Rəjter вldərə: - Loid Çorç Tyвəngə Palatada riparatsiə məs'ələsndə tyвəndəgecə вldrde: - Sojuzniklarnьŋ Dauəs planьn qaвul itkəndə вirgən qorвannarь Angliə isəвnnən вuldь“.

Angliə krejsernda şartlau.

LONDON, 26 (Tass). Malta atauь rajonnnda (Angliə flotьnьŋ urta diŋgzdəge вazьşь), Angliə krejsere „Devonşir“ də artilliriə atьşь əjrəngən caqta şartlau вulьp, 13 matros ylde.

Qtaj saldatlarь SSSR ga qarşь suqьşrqa tlamilar

Qəskər arasnda qacucьlar kyвəjde. Fazəsanda Qtaj saldatlarь вaş kytərgənnər. Pagranicnida 450 qorallь saldat qacqan

ŞANXAJ, 25 (Tass). Monda alnqan xəвərlərgə qarqanda, Fansziuannьŋ ike mərtəвə tьjьp prikaz cqarьlna qaramastan, Qtaj — Kønсьqьş Timer Julь eşce həm xzmətkərlərenen xzməttən cqarьluь turnda timer jul idarəsenə qəriza вirylərə døyam itə. 23 nce iylgə mondьj qərizalarnьŋ sanь 1.000 gə çitte. Timer jul eşce xzmətkərləren həm Xarвin profsajuz eşcsləren qulqa alu døyam itə. Qulqa alularnь ezləy вylege agintlarь вaşqaralarhəmqulqaalьnucьlarnьqinьjlar. Bigerək tə aq gvardieslər həm Qtaj saldatlarь вaş-вaştaqlanalar. Alar yzlərə Sovit grazdanь dip ujlaqan hər вer kşene hic вer səвəpsez totьp qinьjlar. Qaj вer Sovit grazdannarьnьŋ srle rəyştə juqalu vəqiqələre вulqaladь. Alnqan xəвərlərgə qaraqanda, Qtaj vlaslarь urьs aq gvardiesləren qorallandьralar həm alarqa qulqa alu øcen ordir вirələr. „Urьs Qarcьqalarь“ (faşislar) ojşmasьnьŋ clinnərə [illegible]

saldatlarь qaraul poslarьna mltqsьz çjвərelələr: Əxo stansiəse janndaqь kyper qarauьlьn qacmasьn dip tønnə manaraqa вiklilər, ə køndez mltqlarьn alalar.

ŞANXAJ, 27 (Tass). Aq gvardiə gəzitlərə elkke giniral Xorvatnьŋ (patşa xøkymətə vaqtnda Q. K. T. Julьnьŋ suŋqь upravlajuşcie) timer julda həm su jullarnda elek eşləgən kşelərne rigistratsiəgə caqьrьp вldery cqarqannьqьn xəвər itələr.

CITA, 27 (Rosta). Fusgəsziəndə вer polk Qtaj saldatlarьnьŋ вaş kytərye turnda ьşanclь xəвərlər alndь. 16 nсь uramda вøten magazinnar həm səydəgərlərnen kvartirlarь talanqan. Xarвin səydəgərlərə həm cit il firmьlarь caralar kyryne sorap, şəhər вaşlьqьna həm çirle komandujuşcigə diligatsiə çiвərgənnər. Vlaslarnьŋ tnclandьrularьna qaramastan, şəhərdə rux təşnke. Firmьlar eşləren tuqtatalar. Xarвinnən qacu kəcəjə.

CITA, 25 (Rosta). Alnqan xəвər[illegible]

[illegible]

Nankin xøkymate pazitsiasen jomşarta.

SSSR вlən nizaqnь çajlau turnda søjləşylər вara imeş digən xəвərlər taraldь.

ŞANXAJ, 26 (Tass). Nankin xøkymətenen rəsmi vəkillərə S.S.S.R. gə qarşь doşmannьq həm suqşcan cqşlarьn вer qədər jomşartularьna qaramastan, Gomindannьŋ вyklərə şul uq jynəlşləren [illegible] kompaniə ojştьrrqa həm dimonstratsiələr, mitingelər çiarqa trьşalar. Ləkin kşe вik az вulu səвəple вu mitingelər вarьp cqmьjlar. Gəzitlər Şanxaj univirsititlərndə, Nankin xøkymətenə qarşь həm SSSR ne jaqlarqa kørəşkə caqьrьp køn sajьn proklamatsiələr taratьluьn xəвər itələr. Şundьj uq proklamatsiələr Şanxajnьŋ вøten eşce rajonnarnda вik kyp taratьlalar. Bik kyp studintlar acьq rəyştə SSSR ne jaqlap søjlilər.

ŞANXAJ, 27 (Tass). Nankinnan tuqtausьz rəyştə, qajdan dьr nizaqnь çajlau turnda SSSR вlən Qtaj ilcelərə arasnda sojləşy həm kiŋəşmələr вara imeş digən xəвərlər tarala. Cit il dairələrndə вu propogandanьŋ təp tləge, Qtaj çəmaqət fikren Nankin xøkymətenen tnclьq søjyenə həm SSSR вlən kileşrgə tləyenə ьşandьrrqa trьşu dip qarьjlar. Çəmaqət eşlklələrə kilep cqqan xəllərnen aurlьqьn aŋnьjlar həm nizaqnьŋ вrnce kønnərndə julвaşcьlarnьŋ isəpsez cqşlarь arqasnda kilep krgən tupiktən cqarqa jul ezlilər вulrqa kirək.

ŞANXAJ, 26 (Tass). Nankin xøkymətenen Tşqь Eşlər Ministrlege, ilce vəkillərenen ike arada вulqan вldərylərə, Sovit-Qtaj nizaqьn tnclьq вlən xəl ity məmkinnegə вtməyen kyrsətkənnegen вlderə.

PƏJPIN, 27 (Tass). Govin agintcь[illegible] renə qaraqanda, Czansyələn Şanxaj gəzite „Qjikli Kiviy“ neŋ ridaktьrь вlən søjləşkən. Czansyələn aŋar, əgərdə Qtaj SSSR neŋ QKTJ ndaqь xoquqьn tartьp alrqa omtьla dip ujlasalar, cit il kşelərə jalqşqan вulrlar ide dip вldrgən. Timer jul idarəsenə upravləjuşci eşləren вaşqarucь itep Qtaj kşese Bilgelənye vaqtlь cara вuluьn kyrsətkən. Czansyələn aŋar:

— Bez SSSR neŋ xoquqlarь вlən isəpləşmicən, timer julnь daimi rəyştə yz qulьвzda totarqa ujlamьjвьz, digən.

GILSINGFORS, 27 (Tass). Nankin xøkymətenen Məskəydən kilgən oşanclьsь Səvəjsun, gəzit xəвərcelərenə tyвəndəge syzlərne søjləde: — Qulьlqan Sovit grazdannarь urnьna xəzrgə Qtajlar qujlsada, Qtaj xøkymətə вaşta uq monьŋ vaqtlь cara вuluьn həm alarnьŋ вu urnnarda tik Sovit xøkymətenen jaŋa xzmətkərlər вilgeləgənenə qədər gnə toracaqlarьn вldrde. Səvəjsun annan suŋ tyвəndəgelərne søjləde:

— „Prolitariat døylətenen milken tartьp alu turnda sjzdə вulrqa məmkin tygel. Qtaj xøkymətə Qtaj-Kønсьqьş Timer Julь вlən вrgələp idarə itərgə xəzer tora“.

Sovi ilcelare qajtrqa cqtьlar

PƏJƏVIN, 26 (Tass). Sovit ucrizdiniələrndə eşləycelərnen вrnce gruppasь Tənszinnən Vladivostokqa вarrqa cqtь. Pəjpindəge Sovit ilcelegenen вøten sotrutniklarь, Tənszin ilcelegenen вer øleşe, şulaj uq Kalgandqь Sovit ilcese Mixajlof Tənszinnən Dajrengə вarrqa cqtьlar. SSSR neŋ Dajrndəge вaş ilcese Qrigorjef həm səydə vəkile Korovkin Tənszinnən 28 nce iyldə kitələr.

Şanxajda zur dimonstratsia

Dimonstratsiəgə qatnaşucьlarnь politsiə atrətlərə quьp jerde.

ŞANXAJ, 26 (Tass). Cit il mətвuqatь kicə køn вujь şəhərdə вik kyp kşe qatnaşqan kycmə miting həm dimonstratsiələr вuluьn xəвər itə. Bu dimonstratsiələrdə Nankin xøkymətenə qarşь həm SSSR ne saqlau øcen kørəşkə caqьrьp riclər søjləngən. Bøten mitinglərdə Nankin xøkymətə həm impirialislarnьŋ suqьş provokatsiəse jasauь uŋajь вlən Xalьq Ara 1 nce Augus Kønenə xəzrlənyne køcəjtrgə øndəp lituckьlar taratlqan. Kic вlən Sovit ilcelege jortь jannda Qtaj kompartiəse tarafnnan ojştьrlqan вik zur dimonstratsiə вuldь. Dimonstratsiəgə studint həm eşcelər qatnaştь. Kic вlən şundьj uq dimonstratsiələr Şanxajnьŋ вaşqa ølşlərndə də вuldь. Atlь həm çəjəyle politsiə atrədlərə dimonstratsiəcelərne qunqanda rivolvirdan atьp вer studintnь jaraladьlar. Ber politsəjski də jaralanqan. Dimonstratsiə uŋajь вlən вik kyp qulqa alular вuldь. Tønnə вlən вøten politsiə suqşqa xəzer xaldə tordь.

Qtaj - SSSR arasnda jul ezlde

TANRIƏ, 27 (Rosta). Başnda ip. Milnikef torqan xaldə, Xarвinnən Sovit ilcelegenen вøten sastafь uzdь. 86 nсь razjzdən вaşlap, вøten jul вujnca xalьq həm pogranicni cəslər alarnь zur dərt вlən qarşь aldьlar. Alar вlən вer yk vaqtta, suŋqь vaqiqələr arqasnda Xarвində qalqan Japoniə turislarь da uzdь. Milnikfnen Mançuriədən cquь вlən, Qtaj вlən SSSR arasnda jul вøtnnəj ezlde.

ŞANXAJ, 26 (Tass). Xarвinnən alnqan xəвərlərgə qaraqanda, Sovit ciklərenen jaвьluь Xarвindəge səydəgə zur joqntь jasadь. Qtaj səydəgərlərə tavarlarnь Vladivostok arqьlь çiвərygə dogьvrnь yti almau arqasnda zur zarar kyrələr. Xarвində вik kyp jək tqьlьp qaldь. Alarnь təjəy məmkin tygel. Mançuriə aqcasьnьŋ kursь tuqtausьz təşə. Şanxaj puctь adminstratsiəse, monnan arь SSSR вlən Javropaqa puctьnьŋ Syəjeş kanalь arqьlь jørtelecəgen вldrde.

Xarвingə QKTJ nьŋ kønсьqьş jaqnda torucь 137 Sovit grazdanь kilde. Sovit grazdannarь Sovit tirritoriəsenə Qtaj vlaslarь tarafnnan Mançuriə arqьlь çiвərelələr.

Puankarə urnnnan cqtь

„Puankarə xøkymətə atstafkaqa cqar qa sorap zajavliniə вirde. Puankarə diplomatiə aurь вlən gnə „aurmьj“. Cnnan da Puankarənen saulьqьna, aŋar diputatlar palatasь вirgən nacar sьjfatlь aşlar, acь pilyllər вik nacar tə'sir ittelr. Quşma Ştatlarqa вulqan вurclar turnda Millun - Biranzь kileşyə artьq tauьş вlən palata tarafnnan raslandь. Bu вicara artьq sigez tauşьnьŋ da, qadəttə tauьş вirygə qatnaşmьj torqan ministrlər tauьşь ikənen əjtep kitərgə kirək. Xøkymət farmal' jaqtan вulmasa da, təptən ujlap qaraqanda çinlde. Cønki, qadəttə anь jaqlap tauьş вirə torqan uŋ qanat aŋar xianət itte.

Şulaj uq radikallarnьŋ kypcelege həm sotsialislar da raslauqa qarşь tauьş вirdelər. Təptən qaraqanda radikallar həm sotsialislar raslaudan вaş tartuьnьŋ məmkin вulmauьn Puankarədən kim aŋnamьjlar. Əgər alar yzlərə vlas вaşnda вulsalar, Millun - Biranze kileşyen raslauqa tauьş вirgən вulrlar ide. Ləkin alar monda Puankarəgə ajaq calrqa məmkinnek вuludan fajdalanьp qalrqa trьşlar.

[illegible] Atstafkaqa cqqan вaş minister Amirika aldnda tez cygy øcen kyptən radikallarnьŋ вrgə xərəkət itylərenə ьmtьlьp kilə ide. Ləkin ul „sullar“ aŋar oşansnnar øcen, uŋnar вlən nьq вəjləngən ide. Xəzrge vaqtta Fransuz вurzuaziəsenə Ror ølkəsen aluь ojştьrucь həm Rəjn ølkəsen вuşatuqa acqtan-acьq qarşь вulqan Puankarəgə qaraqanda da [illegible] вaşьna utrrqa kirək. Xəzrge vaqtta вank promьjşlnnьs kapitalь mənfəqəte øcen, sul вurzua dairələrə вlən вəjləngən, şul uq vaqtta ruslar qarşnda da ьşanclь вulqan kşe idarə itərgə tieş. Sullar arqьlь ul vaq вurzuaнь „Bøjek suqьş“ nətiçələrenen vatьq xiallarь вlən kilşterrgə tieş. Mnə şundьj kşe вulьp, tørle təskə krə ala torqan, səjasi xamilion, вer yk dərt вlən sul patsifizm syzləren həm iŋ riaksiəcel riclərne søjləyce Brian taвьla.

Mnə şuŋar kyrə də, çømhyriət prizidinte şuşь kandidatqa tuqtaldь.

Kommunislarnьŋ Məskəygə kilep torularьn rətkə salu.

MƏSKƏY, 27 (Rosta) Kommunislarnьŋ Məskeygə kilyləren rətkə salu turndaqь Məskəy Komitite qərarьn, V. K. P. (в). Yzək Komitite Ojştьru Biorasь qarap, anьŋ tormşqa ytkərelyen tieş taptь. Kommunislarnьŋ Məskəygə kilep torrqa sorap jazqan qərizalarьn qarap cqu, turьdan-turь Rajon Partiə Komititlərenə tapşrьla. Başqa ojşmalardan kilgən həm Məskəy Rajkomnarь tarafnnan xisapqa alnqan вøten kommunislar turьdan-turь eşkə çiвərlməgən вulsalar, qomumi qaqidə вujnca xzmət вirzasь aşa eş alalar.

V. L. K. S. M. saflarьn tazartu.

MƏSKƏY, 27 (Tass). V. L. K. S. M, Yzək Komitite xəвər ityencə, V L K S M saflarьn tazartu həm alarnь snau eşlərə partiəne tazartu eşlərə вtkəncegə qədərə kickterlde.

Aviaxim ətrətləren snau

LININGRAT, 27 (Rosta). Bygen Şlissel'вurgda ximiə ujnnarь вaşlandь. Ujnnar Aviaxim ətrətlərenen suqьş kocləren snau həm alarnьŋ şəhərne saqlauqa xəzer torularьn вly məqsadь øcen ytkərelə. Şəhərgə køndzge həm tønge вomвardirofka, tønge trivoga həm вaşqa ujnnar ytkərelecək.

„Litke“ вoz kiskece Pitropavlovskidə.

PITROPAVLOVSKI - KAMCATKA, 25 (Rosta). (Julda tuqtalqan) „Litke“ вoz kiskece 22 iyldə Pitropavlovskigə kilde. Ul tantanalь rəyştə qarşь alndь. „Litke“ komandasь həm ikspiditsiə clinnərə sələmət. „Litke“ Pitropavlovskidə kymer həm su alьp, 25 iyldə, Vrangil atauьna kitə. 21 iyldə Pitropavlovskidən Lavrinti вuxtasьna kymer təjəp „Jakutski“ paraxotь cqtь. Ul kymrne „Litke“ øcen вuxtada qaldьracaq.

Aulda satsializm jarbşь nьq çitakcelar sьrьj

Aullarda Suŋqь vaqtlarda sotsializm jarьşь kiŋəjde; ləkin alarqa çitəkcelek jomşaq, jarьş uzdьrunь kəqəzdə gnə qaldrmьjca, anda kyrsətlgən məs'ələlərneŋ tormşqa aşuвn Sovit həm Partiə orgnnarь tikşerep barrqa tieşlər.

Jarşnьŋ vaqtь çitte.

Bua kantonь, Kilduraz volьsь, «вry» kymək xuçalьqь kөzge çəcy kompaniəse uŋajь blən sotsializm jarьşь uzdьra. Yzeneŋ çirlərnnən 43 giktar arьş çiren 23 nce augusta maşina blən cəcep вterrgə, 32 giktar çirne zəpkə suqalap qaldьrrqa həm bu jlqь aşlьq өlgrgəc artьq aşlqnьŋ 30 prosintьn 15nce augusqa xəkymət ambarlarьna iltep вterrgə, dip qərar cqardь. Yze blən tiŋnəşrgə Bua kantonь, şul uq volьs „yqnək" kymək xuçalьqьn caqьra. VALIEF R.

Bzneŋ kвek kmnər eşli ala?

Bua kantonь, Kilduraz volьsь, Isək aulьnda 1929 ncь jьl „Bry" ismndə kymək xuçalьq ojşqan ide. Kymək xuçalqta barlьqь 25 xuçalьq, 126 çan. Xəzrge kөnqə kymək xuçalqnьŋ eşləre jaxşь qna bara. Bu jlqь aşlqnь çiuqa aldan uq xəzrlek kyrelə başlandь. Xəzrge kөndə kymək xuçalьqnьŋ вer pcən carqьc, вer pcən çiqьc, вer urqьc, вer suqqьc, 2 sьbrqьc həm 2 cəcy maşinasь вar.

Monnan başqa kymək xuçalьq aŋblem eşlərndə də artta qalmьj. Xəzer kymək xuçalьq ismenə вer radio alqьc qajtartrqa qərar qlndь. VƏLIEF R.

Sotsializm jarьşьna ajaq calalar

Arca kantonь, Bərəskə aulьnda tgrmənce Safiyllin, tirece Borhan Rəxmətyllin, Tatarstan kyləmndə məşhy cpta suqtьrucь Vəlieflər sotsializm jarьşьna ajaq calьp kilələr. Aşlьq xəzrləy, cəcy, uru kompanialarnda ənə şul kşelər „gruppь" вulьp, auldaqь uŋşlarqa acqtan-acьq qarşь вaralar. Nindi jullar вlən bulsa da, sotsializm jarьşьn uzdrmasqa trьşalar. Satsializm jarьşьna uzdruqa qarşь өndilər. Yzlərə tirəsenə başqa krəstiənnərne də tartrqa tlilər. KƏLGM.

Ərgçe də sotsialzem jarьşьna cqtь

Ərgçe aulь bu jlqa qədər aulnьŋ sotsializm nigezndə yseyenə az əhəmmiət itə ide. Aulь xuçalьqьnьŋ jaŋa nigzdə ysye, tөrle kompanialarnьŋ vaqtnda ytəlye aqьrьn həm zur kimceleklər вlən вara ide.

Bu jьl isə, ildəge sotsializm jarьşьnьŋ kөcle xərəkəte, Ərgçene bu eşkə tartu qna tugel, Ərgçe yze də kyrşe aullarnь tyвəndəge məs'ələlər вujnca jarşqa caqrdь:

Kyrşe aullardan Izвəjke, Biktau həm Iz Bubi aullarь Ərgçe qujqan şartlar вujnca — 1929/30 ncь jldaqь aşlьq xəzrləyne, kөzge cəcy, agraminimum, III nce industriə zajomь, kontraktatsiəne xəkymət quşqan vaqtta 100% ь вlən ytərgə.

Ərgçe qujqan şartlar вujnca dogьvrlar təzyne qzulatrqa, kyrşe aullar өstnnən Ərgçe aulь jəcəjkeseneŋ ajrьm kommunislar вrkety julь вlən julвaşcьlьq ityen aşqtьrrqa həm nqajtrqa kikək. FƏTXI BALQCЬ.

Jarşnь syzdə gna tygel, eştə uzdrdьq

Callь kantonь, Sarman volьsь, Nikalajfqa aulь Sovitьnьŋ jarlьlar qatnaşcьlьşьnda kontraktatsiə turnda daklat tŋnaqannan suŋ, Kontraktatsiəne 100% вlən uzdьrrqa, Jkatirifka, Pitrofka həm Cuqmarlь aullarьn yze вlən tiŋnəşrgə caqьrdь. Caqьrlqan aullrda caqьrunь вertauştan qabul itep, cəceləcək arşnь 100 prosint вlən kontraktavajt ittelə. M. ƏXƏTÇƏNЬF.

ئارچا ۋولۇسى يۇقلاعان

ئارچا ۋولۇسنداگىيگنلەرنى ،ئورب ئالوعا، كۈزگى چەچو كامپانييەسىندە بر تۈرلىدە حەزرلك ئالب بارلماعان. ئاول حوجالىعى قۇراللارى جيتمى، ئالارنى واقتنداكيتىرونى ،ۋولس، سەويت هەم كاپيراتسييەلەرى بۇتنلەى ئيعتيبارسز قالدرعانلار.

ئيگنلەرنى ،جيبب ئالر واقت جيتدى. قايبر ئورنلاردا ئوربدا ئالا باشلادئلار. لەكين حەزرلك ئشىنە كيلگەندە، ئارچا كانتونى، ئارچا ۋولۇسنداعى ئاوللار بر نەرسەدە ئشلەمەدئلەر. ئالار ئيگنلەرنى ،جيبب ئالو مەسئەلەسن ئيسلەرنەدە كرتمەگەنلەر. بر تۈرلى حەزرلك بارماعان. كرەستييەنلەرگە بر نەرسەدە ئاڭلاتلماعان.

ئيگنلەرنى ،جيبب ئالو، كۈزگى چەچو كامپانييەسنە حەزرلەنو توروندا، گەزيتلەردە كوب يازلدى. يوعارى ئورگنلار تارافندان تييشلى قوللانمالاردا بيرلدى. ئارچاكانتونى، ئارچا ۋولۇسندا سەويت، پارتييە ئاپاراتلارندا ئشلەوچى حالقلار، گەزيت ئوقتميچا، كيلگەن ديريكتيف، قوللانمالارنى ئۈستەل تارتماسىنا سالب قويا تۈرعانلاردر. بەلكى شولاى ئيتمەسلەر، بو ئيكى مۆهيم كامپانييەگە برەر تۈرلى حەزرلك ئالب باررلار ئيدى.

ئۈزەك باشقارمانىڭ ،ئۈيشدئرو بولئگى ئارچا ۋولۇسنداعى چۆقرچا، تۆبەك ئاوللارن تيكشردى. ،ئـول ئاول-لارنىڭ كرەستييەنـلەرى ئيگنـلەرنى ،ئورب ئالو، كۈزگى چەچو كـامپانييەسنە حـەزرلەنو توروندا بر نەرسەدە ئيشتمەگەنلەر، ئاول سەويتنە ،ۋولس سەويت ئۈيشمالارندان بر تۈرلىدە ديريكتيف بيرلمەگەن. ئاولدا، ئاول حوجالىعى قۇراللارى جيتمى. كرەستييەنلەر ئاول حوجالىعى قۇراللارىنا ئابىدئريلار. قايدان بارب ئالرعا بلميلەر. ئاول حوجالىعى قوراللارى واقتندا كيتئرلمەوى هەم ئالارنىڭ بولماوى ،ئورب ئالو، چەچو كامپانييەسن ئۈزدئروعا بيك نق ئوكايسزلاياچاق. لەكين شولاى بولسادا، ئارچا ۋولۇسنداشلەوچى سەويت هەم پارتييە ئشچئلەرى ،بو مەسئەلەگە كيرەكلى ئەهەممييەتنى بيرمەگەنلەر. چۆقرچا، تۆبەك ئاوللارندا 52 حوجالىق يارلى، 382 حوجالقنىڭ ئشلەرلك كشئلەرى هەم كيرەكلى قۇراللارى يوق.

ئالار ،ئورب ئالو، چەچو كامپانييەسن واقتندا ئۈزدئرا ئالميلار. شولاى بولوعا قاراماسدان ،ۋولس هەم ئاول سەويتلەرى ئالارعا ياردەم ئيتو توروندا بر نەرسەدە ئشلەمەگەنلەر.

ئارچا ۋولۇسندا بيك كوب [ئاوللاردا قش كۆنى ئارش ئوجملارى بۆزلعان. ئەنە ئاندى ئاوللارنىڭ چەچولك ئۆرلقلارى يوق. لەكين ئالارنى چەچولك ئۆرلقلارى بلەن تەئمين ئيتب، واقتندا كۈزگى چەچوئشلەرن ئۈزدئرو توروندا تييشلى چارالار كورلمەگەن.

ئارچا ،ۋولۇسى، چۆقرچا، تۆبەك ئاوللارندا ئيكى ،زور مۆهيم كامپانييەگە ئيعتيبارسز قاراولارە باشقا ،ۋولس هەم ئاوللارعاسابااق بولرعا تييش.

كيلەسى يلدا ئيگن ،ئوكئشن كوتەروبييلعى كۈزگى چەچو ئشلەرن واقتندا ئۈزدئروعا بيليەمەس.

كۈزگى چەچو ئشلەرن واقتندا ،ئۈزدئرو ئۈچن ئيگنلەرنى تيزگنە ،ئورب ئالب،ئۆرلق حەزرلەرگە كيرەك.

ئەلى قايبر ئورنلاردا ئيگنلەر ئۆلگئرب جيتمەگەنلەر، ئەنە ئاندى ئورنلاردا حەزرلك ئشلەرن ئالب باررعا بارلق كۆچدەن فايدالانئلرعا تييش.

ئاول سەويتلەرنەگەعەز، سيركولەر جيبەرب كنە قالدئررعا يارامى. بيرلگەن ديريكتيفلارنىڭ نيچك تۆرمشقا ئاشولارن نقلاب تيكشئرب تۆررعا كيرەك. ئيگنلەرنى جيبيا باشلاعانچى سەويت هەم جەماعەت ئۈيشمالارى كرەستييەنلەر ئاراسندا جەماعەت فيكرى ،تودئرو ئۈچن ،ۋولس هەم رايون كولەمندە ئاكتيف كرەستييەنلەرنىڭ، ئاول سەويتى چلينلەرنىڭ كيكەشمەلەرن ئۈزدئررعا تييشلەر. ،ئول كيكەشمە هەم جييئلشلاردا يارلئلارعا ياردەم ئيتو، ئيگنلەرنى ،جيبب ئالعاچ دا برگنە قاداق ئاشلقنىدا ،حۆسوسى سەودەگەرلەرگە بيرمەسكە كيرەكلكنى نقلاب تۆشندئررگە كيرەك.

ئاوللاردا بولعان بۆتن ماشينالاردان كيرەگنچە فايدالانرعا، ئالارنىڭ هەر قايسن حيسابقاالرعا، كيرەكلى ريمونتلار ئالدان ياسالب قويئلرعا تييش. ئيگنلەرنى ئورا باشلاعاچ دا، ئالارنى تيزگنە سوقتئرو چارالارن كوررگە كيرەك. چۆنكى هەر كمگە مەعلوم، كۈزگى چەچو كامپانييەسى بزنىڭ ،بۆرن ئاستنداعنا تۆرا. ئيگنلەرنى ،ئورب ،جيبيو بلەن سوعب ئۆرلق حەزرلەرگە كيرەك. كومەك حوجالقلاردا، پراكات پونكتلارداعى بۆتن ئاول حوجالىعى قۇراللارى ئوز لەرنىڭ ئشلەرن بتەرگەچ دە، ئاوللارداعى باتراك-راكلار هەم يارلئلارنىڭ جيرلەرن ئشل ب بيرو ئۈچن فايدالانئلرعا تييش.

«ئيگمەك سايوزى» تارافندان جيبەرلگەن قۇراللارنىڭ ئەلى ئاوللارعا بارب كرگەنلەرى يوق. ئالارنىڭ ئەلى بايتاق ئۆلۇشى پريستن هەم ۋاكزاللاردادا ياتا. «ئيگمەك سايوزى» هەم كاپيراتسييە ئورگنلارنىڭ ئاول حوجالىعى قۇراللارن واقتندا ئورنلارعا جيبەرو ئۈچن بارلق كۆچلەرن مابليزاۋاىت ئيتدئررگە كيرەك.

تاتارستاندا قايبر ئورنلاردا ئوجملارنىڭ ،بۆزئلووى ئارقاسندا ئۆرلقلار جيتمى. ئەنە ئاندى رايونلارنى واقتندا ئۆرلق بلەن تەئمين ئيتو ئۈچن جير ئشلەرى حالق كاميسارييانى هەم ئانىڭ توبەنگى ئورنلارى نق ئەهەممييەت بيرب، ئورنلاردا بارلق مۆمكينلكلەردەن فايدالانرعا تييش.

مۆبارە.

تاتار ،پولئگئنىڭ ،شيفى - ئورال ئشچئلەرى كيلە

بز ئەلى كوبەدن توگل گنە سەويتلەرئلنىڭ ئيندوستئرييە پۆچماقلارنداعى يەشەب كيلگەن ئورالنىڭ ناديژدين رايونى ئشچئلەرى بلەن ئلمتە بركتكەن ئيدك.

ئالار ئوزلەرنىڭ سەويتلەر ئيلى تنچلىعنا بولعان ياردەملەرن، قزل ئەرمييەنى شيفقا ئالو بلەن كورسەترگە بولعانلار ئيدى.

بزنىڭ شيفلق ئورالنىڭ كالچاكنى جيكو بەيرەمنە 10 ،يل تولعان كۆننى باشلاندى. بزنىڭ قزل ئەرمييسلەر ئورالنىڭ جيكو بەيرەمندە قوناق بولسالار، ئورال ئشچئلەرى برنچى ئاۋگوس قزل كۆننى بۆتن دۆنيا پراليتارييانىڭ ديمانستراتسييەسندە قاتناشو ئۈچن بزنىڭ كالوننابز سافنا - تاتار پولئگئنا كيلەلەر.

ئالار بزگە ياعان حاتلارندا ،بو يلعى ئاعمداعى حوجالق فرونتندا 21.375.000 سوملق تاۋار پرادوكسييەسى حەزرلەرگە تييشلنگن هەم ،بو سومانىڭ 9 ئاى ئچندە 72 پراسينت ئوتەلئب 15.583.000 سوملق تاۋار چعارولارن ئەيتەلەر.

،شونىڭ بلەن برگە، 4 نچى ئاۋگوس كۆنئن ئيندوستئرييەليزاتسييەكۆنى ئيتب حيسابلاولارن، ئوزلەرنىڭ يال حاقلارن ئيندوستئرييە فوندئنا بيرگەنلەرن ئەيتەلەر. حاتلارندا ئالار بزگە شيفلقلارن كەعەزدە كورسەتمەو ئۈچن 21 كشئلك ديليگاتسييەلەرن بزنىڭ سافقا جيبەرەلەر.

،بو ئلمتە قزل ئەرمييەنىڭ سوعش جەزلگنده هەم ئورالنىڭ بايلعنا ئانىڭ ئۈسئشنە ،زور قوشم بولا ئالاچاق.

بز قوناقلارئبزنى - ناديژدين ئشچئلەرن ئەنە شوندى فيكر بلەن قارشى ئالابز.

ۋاپنكور ع. م.

Partiə yzeneŋ saflarьn tazarta

Partiə məqarife eşləren julqa saluqa kommunislarnьŋ sьjnfi sizgrlegen tirənəjtrgə həm jarlьlar arasnda çəmaqət eşen kөcəjtrgə kirək.

Kantrol' komisiəse iskə alsьn

(„Qzьl Tatarstan" nьŋ maxsus xəвərcesnnən).

Şuşь kənnərdə Mamadьş kantonь, Saba aulь jəcəjkəse tikşerlde. 26 ncь jlda partiə cline Zahidyllin kyp knə əşəkelklər eşləp jөrgən. Kulaklar вlən elmtə totqan, kopiratifqa xzmət itkən caqnda, 500 sum aqca tuzdьrьp ike jьl tөrmədə jatьp cqqan. Şuşь kşene tazartu komisiəse partiədə qaldrdь, fəqət qatь şltə gnə вirde.

Şəmərdən вulьsnda da şundi uq xəl. 27 nce jldan partiə cline Nizamьf volkomda eşləgən caqnda eşkə salqьn qaraqan həm ecep jөrgən өcen aldan isenə təşerep qujlqan həm şltə alqan. Lkəin təzəlməgən. Iknce vulsqa kyckəc tə hər vaqьt ecep jөri. Xalьq çienьna ecep вarьp вəjlənep jөrgən. Kulaklarda sьjlanьp jөrgən. Şuşь kşene komisiə partiə safnnan вaşta cqarqan ide, suŋnnan ni өcen der qatь şltə вiry вlən daldrqan. Anь nigə komisiə partiədə qaldrdь ikən. Anьŋ вarь вer təzələse eşe juq dilər jarlьlar. BILƏJLF.

Bөten sojuz pionirlar slytь

Məskəy ojşmalarь slytqa xəzrlənələr.

MƏSKƏY, 27 (Rosta). 18nce augusta вulacaq вөten sojuz mitingesndə, Məskəy өlkəseneŋ 11 meŋ pionirь qatnaşacaq. Slytnь ytkəry Məskəy ştaвь 22 augusta, kul'tura həm jal pargnda intirnotsional ujьn ytkəryne вilgeli. Ujnda 90 meŋ вala qatnaşrqa tieş. Anda ct il pionirlarьnьŋ вөten diligatsiəse qatnaşacaq. Ujьn SSSR pionirlarь вlən kapital illərndəge pionirlar arasnda xalьq aara вəjlənşne nqьtu lozugese astnda ytəcək. M. G. S. P. S. 7 nce augusta вulacaq вөten Məskəy jarьşьna iŋ jaxşь fizkultura kөclərən вitgeli, eşcelər klubnda diligatlarnь qarşь alu kicəse ojştьrьla. MGSPS, 24 nce augusta, kul'tura həm jal pargnda massьvьj вalalar ujьn ojştьra. Təzycelər sojuвьn gubirna [illegible] əşcelərə xəzrləy ujь вlən, sizonnik jəşlərə arasnda kurslar ojştьrrqa qərar qldь. Məqarif eşcelərə gubirna jortь, slyt vaqtnda 250 pionirnь kul'tura soraularь вlən tə'mın ityne yz өstenə ala həm aullardaqь вer pionir өtrəten şifqa ala. Oso-Aviaxim, 26ncь augusta, zur xalьq qatnaşь вlən diligatlar өcen suŋqь massьvьj ujьn ojştьrrqa вuldь. Ujьn Yktəвer Jalanndа вulacaq. „Balalar Dustь" nьŋ Məskəy Sovitь Çəmaqiəte, вөten sojuz pionirlar slytnda, pionir өtrətləreneŋ, tərвiəcesez вalar вlən kөrəşy eşlərenə jarьş ojştьra. Alkogulizm вlən kөrəş çəmqiəte pionir өtrətləreneŋ jarьşьn ojştьrьp, вer nicə priz вilgeli.

Ibrahimьf Ismaqil: Kammunis buldьm dip ində өlimni aşlьqьn qaznaqa sattьrьp ...
Xi ... xi ... xi ...

Ibrahimef qajsь jaqqa tajplqan

Bua kantonь, Burnaş aulь Ibrahimef Ismaqil digən kommunis ... tan aulqa vəkil itep ... Barlьq eşlər anьŋ qul astnda ... relə. 1919 ncь jldan birle ... torubna qaramastan, atas ... [illegible]

Rişvətce politruk

Qazan əjbrlər sklatь Partiə jəcejkese sklatnьŋ xuçalьq eşləre ... salu, skladta eşləycelər ... Sovitqa qarşь ilimintlərn ... julnda tijşle caralarьna kre... ta qaramaqan.

Sklatnьŋ səjasi jaqьna ... ələlər вujnca çəuap вiry C... ndə вulqan. Kem s... вu... Xzmətkər, Pidagogik ... Cebakof sklatta politruk. Cit ilimintlər вlən hər vaqtta вəjləneş totqan. elkkege knəz Gruzinski вlən hər vaqtta ecep jөrgən. Sklatqa krep ojalaqan elkkege zandarm, aqca tuzdьrucь, tgrmənce, qara вirzь valytciklərə həm pup malajlarnnan skьlatnь tazartmaqan.

Gruzinskineŋ elekkege knəz вuluьn, Gruzinskineŋ Qzьl Ərmieslərne „işəklər, вalvannar!" dip adьm sajьn sygyen, sklatta acqtan—acьq qorqьnclьq kyrnşləren (ikmək pşereləcək onqa kirasin qatnaştьru, qortlaqan kəвstədən aş pşery həm вaşqalar) Cebakof ... Tikşery komisiəse Cenakofn partia ...

V. K. P. (B) nьŋ вarlьq kantrol' komisialarena həm gazit ridaksialarena

Partiə saflarьn tazartu vaqtnda tikşery komisiələre tarafnnan ajrьm partiə clinnəren partiədən cqaru həm partiə şltəse вiry turndaqь xəвərlər fəqət tieşle kantrol' komisiələre tarafnnan raslanqannan suŋ qna gəzittə iqlan itelrgə tieş.

Yzək kantrol' komisiəseneŋ part kolligiə sikritarь: JARSLAVSKI.

Tuqaj, Ətnə, Kylle kime

Volьsь partiə ojşmalarьn tazartu jomqaqь.

ئارچا كانتوننداغى ئيبدەش بيلالف پرسيدەتللىگى بلەن ئشلى تورعان پارتييە سافلارن تازارتو كەميسيەسى توقاى، ئەتنە هەم كوللى كيمى ،ۋولۇسى پارتييە ئۈيشمالارن تيكشئرب ئشنى تەمام ئيتدى. كەميسيە ئايئرم پارتييە چلينلەرنىڭ ،سينفى تۆتناقلئلقلارى هەم پارتييە ئۈچن فايدالئلقلارى ياعندان قاراب تيكشئرو بلەن برگە، ئاول پارتييە يەچەيكەلەرنىڭ جانلى ئشلەرن تيكشئروگە هەم كيلەچەكدە يەچەيكەلەرنىڭ ئشن ياحشرتو ئۈچن قوللانما بولرلق ماتيريال قالدئرو مەسئەلەسنەدە نق ئەهەممييەت بيردى. لەكين بر ،ۋولسنى تيكشئرو ئۈچن كەميسيەگە بيرئلگەن 7-8 كۆن ،سروك، ئانىڭ ئۈستنە ئورنداعى پارتييە ئۈيشمالارنىڭ پارتييە سافلارن تازارتوعا نقلاب حەزرلەنمەولەرى كەميسيەنى قايبر ئورندا ئاشئعچلق بلەن ئش ئيتەرگە مەجبور ئيتدى. ،بو تيكشئرلگەن ۋولسلاردا توبەنگى پارتييە يەچەيكەلەرى ئەللە قايچان پارتييەدەن چعارب جيبەررگە تييشلى بولعان ئيليمينتلەرنى دا، كەميسيە كيلر ئەلى، ديب پارتييەدە ساقلى بلەن ،كولاكلار بيك ،زور ئش باشقارعان كشى كبك قزو-قزو ئاتلاب يۆرى باشليلار. جيينلشقا كررگە رۆحسەت سوراب، كەميسيەگە عەريزا بيروچئلەر دە ،بولدى. ئاندان ،سوڭ كولاكلار يارلئلاردان فايدالانرعا ترئشالار. ئاوماقايئراق، تەربييەسزەك يارلئلارعا بارب سيينالار، بارلق ئشنى يارلى ئاشا ئوزدئررعا ترئشالار. توبەن كۆيك ئاوئلندا يەچەيكى هەم پارتييەلئلەرنى جيينلشدا ياقلاب چققان بر يارلئنىڭ ئيكنچى كۆندە ئوك كەميسيەگە كيچە ياقلاعان كشئلەرى ئۆستندەن بوگن عەريزا بيرووى، كولاكلارنىڭ يارلئلار بلەن نيچك ئوينارعا ترشقانلارن ئاچق كورسەتدى. حاتنقزلار ئاراسندا پارتييەنى تازارتونىڭ ئەهەممييەتن ئاڭلاتوعا ئايئروچا ئەهەممييەت بيررگە كيرەك. كۆشەر هەم كۆيك ئاوللارندا حاتنقزلار بۆتنلەى قاتناشمادى. كوب جييئلشدا فەقەت سەويت ئاپاراتندا حزمەت ئيتوچى 4 - 5 حاتنقزعنا قاتناشدى. ئە حاتنقزلار جيينلشدا ئاكتيف قاتناشو بلەن، كەميسييە ئۈچن ئەهەممييەتى بولعان كوبكنە ئاكلاشلماعان ياقلارنى ئاچب بيرەلەر.

Qaramalь aulь kommunislarь çəjge partiə məqarife өstndə. Urtada iptəş Zuravluva, jarlь tormşlь xatьn. Qaramalь aulnda xatьn-qzlardan вrnce Aulь Sovitь prsidətele

بيرگەنلەر. ئشنى تيكشئرمەگەنلەر. ئاندان سوڭ ئيك ،زور كيمچئلكلەردەن ئيتب حزمەت ئيتيەسى كرەستييەن ماسسئسنا پارتييە سافن تازارتونىڭ هەم ئوز ئارا تەنقيدنىڭ تۆب بورچلارن نقلاب تۆشندرمەونى ئالرعا كيرەك. ئاچق جيينلشقا يارلئلار كوب كيلە. لەكين ئاچقدان-ئاچق تەنقيد ئيتەرگە هەم جيتشسزلكنى كورئنە ترەب ئەيتئرگە شيكلەنب تۆروچئلارنى كوب ئورندا ئۆچئراترعا ،تورى كيلدى. حاتتا قايبر ئورندا ۋولسدا جيتەكچى ،بولب ئشلى تۆرعان، كاممونيسلەرنى تيكشئرگەن چاعندا: «بز ئالار توروندا ئەيترگە ئيشتئرگە ،تورى كيلدى. ئوزئنىڭ سافلارن تازارتو ئالدندا تۆرعان پارتييە ئۈيشمالارى ،بو ماميئتنى نق ئيسدە تۆتارعا هەم ئايئرم كاممونيسلارنىڭ حاتالارن، جينايەتلەرن ،شولاى ئوق پارتييە يەچەيكەلەرنىڭ جيتشسز ياعن كورسەتكەن، تەنقيد ئيتكەن حزمەت ئيتيەسى كرەستييەن ماسسئسن پارتييە ياقلاعان هەر كمگە نقلاب ئاكلاترعا كيرەك. پارتييە سزيالچى هەم يارلئلارئاكتيف قاتناشقان واقتداعنا پارتييە سافلارن تازارتو ،ئوكئشلى ئوتەچەك.

شونئدا ئيسدەن چعاررعا يارامى، ئاولنىڭ يوعارى قاتلاو هەم حۆقوقسزلارى، پارتييە سافلارن تازارتوعا ئوزلەرنچە بيك نق حەزرلەنگەنلەر. ئالار هەر بر مۆمكينلكدەن فايدالاتب ئاولداعى ،سينفى كۆرەش بلەن جيتەكچئلك ئيتوچى كاممونيسلارنى پارتييەدەن چعارتو چاراسن كورەلەر. ئاولعا كەميسيە كيلب تۆشو

يوعارئدا تيكشئرلگەن پارتييە ئۈيشمالارندا كامساموللنىڭ قاتناشى بۆتنلەى يوق ديەرلك. كوللى كيمى ،ۋولۇسى كامسامولئلارندان باشقا ئورندا، كامساموللنىڭ پارتييە سافن تازارتوعا قاتناشودان بۆتنلەى چيتدە تۆرعانى كورندى.

كاممونيسلارعا پارتييە تەربييەسى بيرونى يولعا سالرعا كيرەك.

كەميسيە ئۈچ ۋولسدا 79 كاممونيسنى تيكشئردى. شولاردان 10سى پارتييە سافندان چعارلدى. قاتى شلتە ئالوچئلار كوب ،بولدى. توقاى هەم كوللى كيمى ،ۋولكوم سيكريتار[illegible] تابدى. پارتييەدەن چعارئلوچئلارنىڭ كوبئسى ئۆزلكسز ئيسئرلككە بيرئلوچئلەر، چيت ئيليمينتلار بلەن بەيلەنش تۆتوچئلار هەم ،تۆرمش ياعندان چرب تارالوچئلارهەم ،سينفى سيزگرلگن يوعالتوچئلار.

لەكين پارتييە سافلارن تازارتو، ئاولدا پارتييە مەعاريفى ئشلەرنە كيلەچەكدە نق ئەهەممييەت بيررگە كيرەكلكنى كورسەتە. پارتييەلئلەرنىڭ ئيك عادى گنە سەياسى سوئاللارعاداجەواب بيرە ئالماولەرن هەم ئالارعا بيرلگەن سوئالعاپارتييە سزلەرجەواب بيرگەننى يشقنا ئوچئراترعا ،تورى كيلدى. كاممونيسلار كۆندەلك - ئاعمداعى سەياسى حەللەر بلەن تانشب بارميلار. گەزيت ئوقئميلار. «ئش كوب» لكنى سەبەب ئيتب ئالالار. كوللى كيمى ۋولۇسندا سەياسى ياقدان بلملى كاممونيسلارعا قاراعان چاعندا ئەس-

ئاميريكا ديليگاتسييەسى قازاندا

[illegible]

Diligatsia Qazan kyrnşleren ala.

Diligatsia Qazan pristenndə

ئاميريكا سەودە - پراميشلننس ديليگاتسييەسى قازانعا 28نچى ئاۋگوسدا ئيرتە بلەن سەعەت ئوندا كيلب تۆشدى. ئانى پريستندە ساۋنارکوم ئش باشقاروچئسى ئيبدەش بيگانسكى، شەهەرسەويتى پرسيدەتلى ئورنباسارى ئيبدەش تاجتدينئۋ، يوعارى حالق حوجالئعى سەويتنىڭ پرسيدەتل ئورنباسارى ئيبدەش [illegible]

- سەويتلەر ئيلندە فابريكالار توقتاعان... ئاندا بر نيندى‌دە حەرەكەت يوق، حالقلارى يالان ئاياق يۆرى... ۋاستانييەلەر بارا ديگەن عەيبەتلەردە جيتەرلك. [illegible]

Sovit çəmhyriatlare sojuznda

Kmnər otth?

XAR'KEF, 27 (Tass). II nce industria zajomьnьņ (prosintlь cqarьlьşь) tirazь ujnaldь. 5 meņ sumnьq otьş 55211 siriə, 15 nce obligatsiəgə cqtь. 1 meņ sumnьq otşlar вəten rəzrətlərneņ tyвəndəge siriələrenə cqtьlar: Siriə 70129, obligatsiə 22; siriə 05428, obligatsiə 7; siriə 61111, obligatsiə 25; siriə 28477, obligatsiə 14; siriə 08447, obligatsiə 24; siriə 02819, obligatsiə 10; siriə 05473, obligatsiə 18, siriə 55050, obligatsiə6, siriə 60698, obligatsiə 5, siriə 36318, obligatsiə 20; siriə 66405, obligatsie 17; siriə 79492, obligatsiə 19; siriə 55847, obligatsiə 10, siriə 26598; obligatsiə 20; siriə 06587, obligatsiə 2; siriə 02099, obligatsie 15; siriə 33837, obligatsiə 18.

Qzbl armieslər aubl xuçalbqbn kyməkləşterydə

MƏSKƏY, 27 (Rosta). 1 - avgusta, Privolzski həm Məskəy suqьş okreglarь, kymək xuçalqc lar həm traktrcьlar xəzrləy өcen yz ara sotsioliizm jarьşь jasau turnda dogovor tozilər. Jarьş вujnca 1905 nce jlda tuqan, otpuskka çiвərelyce Qzьl Ərmieslərdən 2 şər meņ kymək xuçalьq ojştьrucь həm вişər jəz traktьrcьlar xəzrlərgə tieş. Alar cəstlərdə, lagir həm garnizonnarda maxsus kurslardan ytəcək.

Xalьq ara propogandь həm xərəkat komitite endəməse.

MƏSKƏY, 26 (Tass). Tau eşcelərenə xalьq ara propogandь həm xərəkət komitite вөten dөnja tau eşceləren, impirialislar suqьşьn xəzrləygə həm SSSR gə hөçum jasauqa qarşь kөrəşrgə caqrdь.

III-industriə zajumьna jazblu unşlb bara.

Eşcelər вer ajlьq xzmət xaqlarьna - zajumqa jazblu iarьşь.

MƏSKƏY, 27 (Rosta). RSFSR nьņ tөrle şəhərlərnnən III - industriə zajumьnьņ ajrьm uņşь taralьь turnda xəвərlər kilep tora. Liningrattaqь, Məskəy - Narv rajonь fabrik - zavot eşce aktivislarь zajumnarqa jazbluda yrnək вulu өcen: „Krasnьj Putilovis“, „Krasnьj Triugol'nik“, „Iliktrosila“ həm „Sivirnaja Virf“ zavotlarnnan вrər six вilgelərgə qərar cqardьlar. Bu sixlarda, 6 avgus kөnenə, zajumqa jazbluь 100 prasint ytkərrgə qərar qlndь.

Zajumqa jazblu вөten Tөn jaq Kafkazda вik çəjldə. Rastofta, gəzit tipografiə eşcelərə вer ajlьq eş xaqlarьna jazldьlar. Aubl potripkopiratsiələr - pajşiklar arasnda kolliktifləşep jazblu ojştralar. Sivostopol'də zajumqa jazblu unşlь вara. Diņgez zavotnda zajumqa jazbly 25 mьņgə çitte. Jaraslavl'də inde 100 mьnnan arttь. Jakytski tipografiə eşcelərə 9 mьņəp jazldьlar. Partiə kiņəşməsndə qatnaşucьlar 10 meņ sumnьq jazldьlar.

MƏSKƏY, 27 (Rosta). III - industriə zajumьna jazblu Məskəynen вөten rajonnarьn qapladь. Krasnoprisninski rajonь zajumqa jazbluь jaxşьraq ytkəry turnda Zamoskvaritski rajonь jarşqa caqьrrqa qərar qldь. Jarşnьņ вurьcь: вer ajlьq eş xaqь kyləmndə eşce həm xzmət iələreneņ 100prosintь вlən jazblularь şart itep qujьla həm вrnce vznos 15 nce avgusta вirelrgə tieş. Şunьņ вlən вrgə, zajumnar ozaq vaqьt saqlanrqa tieş.

Şavinislbq həm antisimitlek kyrneşlərenə jul qujblmasbn

بيلاروسييه‌ده ئشچی خاتن بارشاينی جه‌برله‌وچنله‌رگه قارشی، هيچ بر کيچکدرمی بؤتن سه‌ويت جه‌ماعه‌تچلنگی تارافندان کيسکن ئاتپور بيرله‌نن بز ئوز واقتنداکوررب ئوزدق. له‌کين منه مؤندا، ئوزنبزنك قازانداء «قزل چوکچ» زاۋودنداعی جيرلی ئانتيسيميتله‌رگه قارشی کيسکن چارالارعا کرشونك بيك سوگعا قالب‌قنا ئشکه ئاشرلعانن کوردك.

ۋ. ل. ک. س. م. ئولکه که‌ميتيتی ‚بو باش کوته‌رب چققان ‚سينفی دۇشماننك ‚چن يؤزن ئاچو ئوچن تيکشروله‌ر ياسادی. تيکشروله‌ر، شه‌هه‌رنك توبه‌ن ياق رايون کامسامول که‌ميتيتی تارافندان، ئه‌نه ‚شول ئانتيسيميتيزم هه‌م شاۋينيزم کورنشله‌رننه قاراتا کيلنشوچللك کوزلگه‌نده‌ن قاراب ئش ئيتلگه‌نلکنی ئاچدلار.

شه‌هه‌رنك توبه‌ن ياق رايون کامسامول که‌ميتيتی، ئول کورنشله‌رگه بارماق ئوته‌لی‌گنه قاراعان. کامسامول هه‌م پارتييه ئۇيشمالاری، ئشچله‌ر ئاراسندا ميللی دۇشمانلق ‚تودرو، ئشچله‌ر ئاراسنداعی واق بورژووا قاتلاونا پارتييه هه‌م کامسامول چلينله‌رنك کؤره‌شده چنعب جيتمه‌گه‌ن ئولنشنه قارا يؤعنتی ياساو تله‌گی بله‌ن، سينفی دۇشمان تارافندان ياسالا تؤرعان يوعاردا ئه‌يتلگه‌ن کورنشله‌رگه کيسکن ئاتپور، توقتاوسز کؤره‌ش ئالب بارو تورندا نق ديريکتيفله‌ر بيرگه‌نله‌ر ئيدی. نه‌تيجه‌ده بز ‚ئول ديريکتيفله‌رنك جيته‌رلك قه‌ده‌ر ئوته‌لمه‌ون کوردك.

حيمييه تيحنيکومی کامسامول يه‌چه‌يکه‌سنده‌ده ئانتيسميتيزم کورنشله‌ری ‚بولب ئالدی. ئاندا ئانتيسيميتيزم کورنشی، تيحنيکومعا کامسامولکی پيرلشته‌يين کيلب کروده‌ن باشلانا. پيرلشته‌يننك تيحنيکومعا کرگه‌ن کؤننده‌ن ئوك، پرافکوم هه‌م کامسامول يه‌چه‌يکه‌سنك بارلق چلينله‌ری ئانك بله‌ن ئش ئيتوده‌ن هه‌م ئانك بله‌ن سؤيله‌شوده‌ن قاچا باشليلار. ئوقوچلارنك برگه ‚تورو يؤرتندا «ژيد - ژيدۆفکی» ديگه‌ن سوزله‌ر کؤنده‌ن کؤن کوبه‌يه‌ك ئيشتله باشلی. بر واقت ئستالاۋايدا ‚جيينلشب تؤرعان چاقدا، ئستالاۋاينی ‚جيينشترب يؤوچی حزمه‌تچی خاتن (پارتييه‌سز)، يه‌ۋريله‌ر ماتساعا کشی قانی قوشب پشره‌له‌ر، ديب سوز قوزعاتا هه‌م ‚شونی دۇرس ديب ئشاندررعا ماتاشا. ئانك ‚بو سوزننه ئوقوتوچی ئۇنلکئوادا قوشلا. پيرلشته‌يين ئانك دۇرس توگللگن ئيسبات ئيته‌رگه تؤتننا، شوندا حه‌زر بولعان کامسامول چلينله‌ری پيرلشته‌يننگه بولشلق کورسه‌تمی، تيك ئوترالار. ئوقوتوچی ماتؤييۋا، هه‌ر واقتدا پيرلشته‌يننی يه‌هود قزی بولعانلعی ئوچن جه‌برلی. کامسامول يه‌چه‌يکه‌سنك بييورا چلينی مانگوشف‌دا، کوب واقتدا پيرلشته‌يننگه «تيك ‚تؤر، ساری ژيد خاتننی!» ديب ئاچولانا. سوکندان شول ئوق مانگوشف، پيرلشته‌يننی برگه‌له‌ب جه‌برله‌و هه‌م ئاناردان برگه‌له‌ب کولو حه‌ره‌که‌تن ئوۋشدرا.

يه‌چه‌يکه‌ده هه‌م شولای ئوق رايکومولدا تيحنيکومداعی ‚بو ئانتيسيميتيزم حه‌ره‌که‌تله‌رننه قارشی کؤره‌شميله‌ر. مانگوشفنی، ۋ. ل. ک. س. م. ئولکه که‌ميتيتننه چاقرتالار. ‚ئول ئاندا کيته‌ر ئالدندان؛ «ئانتيسيميتيزم بله‌ن شؤعلله‌نرگه بارام» ديب ئاوزن ‚جرب کوله. تيحنيکومنك کامسامول يه‌چه‌يکه‌سی سيکريتاری ميدۋيدکينا، «ئانتيسيميتيزمنی بز توگل، پيرلشته‌ين ئوزی کيتترب چعاردی» ديب سؤيلی.

تيحنيکومدا بردن - بر پارتييه چلينی شيچوف‌دا، ئانداعی ئانتيسيميتيزمگه قارشی کؤره‌شمی. کيرسنچه، ‚ئول ئانتيسيميستله‌رنی ياقلی. تيحنيکومدا ئوقوتوچی تاتار ئوقوتوچسن «ساسی تاتار» ديب سؤيله‌وچله‌رنی‌ده بيك ياحشی قارشی ئالا.

تيحنيکومداعی ‚بوکورنشله‌رنك‌کيلب چعو سه‌به‌بله‌رن قايدان ئزله‌رگه ‚سوك؟

ئيك باشلاب، ئانداعی ئوقوچلار ئاراسندا عؤمومی ته‌ربييه ئشله‌رنك ئالب بارلماوندان ئزله‌رگه کيره‌ك. ئاندا ئيجتيماعی فه‌نله‌رده‌ن ليکسييه ئوقوچی تساريفسکی، ليکسييه‌له‌ر ئوقنسادا، ئوقوچلارنك کؤنده‌لك تؤرمشلارننا هيچ بر ئه‌هه‌مميه‌ت بيرمه‌گه‌ن. پارتييه سزنعی بوينچا تيحنيکومعا حزمه‌ت کورسه‌تونك بؤتنله‌ی يوقلعن، تيحنيکومدا ئانتيسيميتيزم کورننشی بلگه‌نچگه قه‌ده‌ر، ئاندا شه‌هه‌رنك توبه‌ن ياق رايون کامسامول که‌ميتيتی کوز قريين‌دا تؤشرب قاراماعان. منه بۇلار تيحنيکومدا ‚سينفی دۇشماننك باش قالقوون کيتترب چعارعان. س. م.

حيمييه پراميشلننسی هه‌م کوزگی چه‌چو کامپانييه‌سی

جيرنك ‚ئوکش بيروون کوته‌رو هه‌م ئاول حوجالئعندا قۇرتقچلارعا قارشی کؤره‌شويولندا حيمييه ئه‌ييرله‌رده‌ن فايدالانو ئشی بزده ريوه‌لوتسييه‌ده‌ن سوگعنا کيکه‌يه باشلادی. شوگار کوره، جيرنك ‚ئوکش بيروون نينديئه‌يير کوبنره‌ك کوته‌رو - کوته‌رمه‌و مه‌سئه‌له‌سنده نعب جيتمه‌گه‌ن، حه‌تتا ياڵعش بولعان قاراشلاردا ئوچراشترعالادی. مه‌سه‌له‌ن، ئوتکه‌ن ‚يلنی چعارلعان «ئاگرانومالار ئوچن بلشمه» کيتابندا، ئازوت هه‌م کالی ئاشلامالارنك بيك ئاز فايدا بيرگه‌نلگی کورسه‌تلگه‌ن ئيدی. واقيعده ئيسه، ‚بو ئاشلامالار سوگعی يللاردا بۆتن ياۋروپا ئيلله‌رنده برنچی ئورندا ‚تؤتلب کيله. سوگعی 50 ‚يل ئچنده ياۋروپادا ئاشلق ‚ئوکشن کوته‌روده ئيرشلگه‌ن ئوکشلقلارنك 50 پراسينتدان ئارتقعی ئه‌نه ‚شول ئازوت هه‌م کالی ئاشلامالاری ئولئشنده تؤشه.

ئاندان ‚سوك بزده ئورلی قۇرتقچلارعا قارشی کؤره‌ش چارالاری‌دا جيته‌رلك فايدا بيره ئالميلار، ديگه‌ن قاراش‌دا بۆتنله‌ی ئوينسز - نيگزسز بر قاراش ‚بولب چقدی. قۇرتقچلارعا قارشی کؤره‌شده، فه‌ن قوشقان ‚يولنی ‚تؤتلسا، ئاشلامالارنی کره‌ستيه‌ن حوجالقلارننا ‚بولب بيروده، ‚سينفی سزق ياحشلاب کوزه‌تلسه، هيچ شيکسز ‚زور ئوکشلارعا ئيرشرگه بيك مؤمکين.

ئاول حوجالئعندا حيمييه ئاشلامالاری قوللانونك، جيرنك ‚ئوکش بيروون کوته‌روده ‚زور ‚ئورن ‚تؤتوون ئيسکه ئالب، سايوز حؤکومه‌تی، ئوزننك بيش ‚يللق پلانندا، ئاشلاما ئه‌ييرله‌ری حه‌زرله‌و ئارماعن بيك تيزلك بله‌ن کيکه‌يتونی ئالعا قويا.

‚بييل يازعی چه‌چو کامپانييه‌سی واقتندا، بزده ئاول حوجالئعن سوپيرفاسفات بله‌ن ته‌ئمين ئيتو 1928 نچی يلداعدان 67 پراسينت، ‚فوسفور ‚ئونی بله‌ن ته‌ئمين ئيتو 200 پراسينت هه‌م سولفات بله‌ن ته‌ئمين ئيتو 37 پراسينت ئارتق ‚بولدی.

ئالداعی کوزگی چه‌چو کامپانييه‌سنده! ‚بو ئاشلامالارنی ئاول حوجالئعنا بيرو، ئوتکه‌ن يلداعی کوزگی چه‌چو کامپانييه‌سنده‌گنده‌ن بيك کوب ئارتق بولاچاق. مه‌سه‌له‌ن، ‚بييل سوپيرفاسفات 37 پراسينت، ‚فوسفور ‚ئونی 300 پراسينت، سولفات 150 پراسينت ئارتنعراق بيرله‌چه‌ك.

له‌کين ‚بو ئاشلامالار بله‌ن ته‌ئمين ئيتو پلاننی، ‚شول يوعاردا کورسه‌تلگه‌نچه کيکه‌يوگه‌ده قاراماسدان، حؤکومه‌تنك ‚بو يولدا بيرگه‌ن زادانييه‌له‌رن ‚تولی ره‌وشده قابلارعا جيته‌رلك بولماياچاق.

‚شونك ياننا تاعن ‚ئول ئاشلامالارنك هه‌ر بر جيرده‌ده دۇرس ئشکه ئاشرلب جيتمه‌ون‌ده کيتترب، ئوسته‌رگه کيره‌ك.

ئوتکه‌ن کوزگی هه‌م ‚بييل يازعی چه‌چو کامپانييه‌له‌ری واقتندا مينيرال ئاشلامالارنك نيچك بولنو هه‌م ئالاردان نيچك فايدالانو ته‌رتيبله‌رن تيکشرب قاراعاندان، ‚سوك، ‚ئول ئشده بيك کوب جيتشسزلکله‌ر بارلعی بلندی. مه‌سه‌له‌ن، ‚ئول ئاشلامالاردان نيچك فايدالانو تورندا کره‌ستيه‌نله‌رگه ئاگلاتو ئشی جيته‌رلك بولماعان. ‚شول ئاشلامالار بله‌ن ته‌ئمين ئيتونك تيحنيك ياعی قه‌ناعه‌تله‌نرلك ده‌ره‌جه‌ده‌ن يراق بولعان. ئه‌نه ‚بو جيتشسزلکله‌ر، ‚ئول ئاشلامالاردان کوتلگه‌ن نه‌تيجه‌له‌رنك ‚ئوکشسز ‚بولب چعوونا سه‌به‌ب بولعانلار.

ئاشلامالار بله‌ن ته‌ئمين ئيتوده، يارلی حوجالقلارعا کريديتله‌ر ئاچو، ئاشلامالارنی تاراتوردا ‚سينفی سزقنی نقلاب کوزه توتوورندا حؤکومه‌ت تارافندان بيرلگه‌ن زادانييه‌له‌ر ‚تولی ره‌وشده ئوته‌لمه‌گه‌نله‌ر. شوگار کوره‌ده ئالداعی کوزگی چه‌چو کامپانييه‌سی واقتندا، کره‌ستيه‌نله‌رنی مينيرال ئاشلامالار بله‌ن ته‌ئمين ئيتوده، ئشنك تيحنيك ياعنناعنا توگل، ‚سينفی سزقنی کوزه‌توگه‌ده نقلاب ئه‌هه‌مميه‌ت بيررگه، حؤکومه‌ت هه‌م جه‌ماعه‌ت ئۇيشمالاری، ‚بو سوگعی ماميتننی برگنه مينوتقادا ئيسله‌رده‌ن چعارماسقا تيشله‌ر.

ئاول حوجالئعننك کومه‌کله‌شکه‌ن ئولئشی (کومه‌ك حوجالقلار هه‌م سافحوزلار) حه‌زرگه قه‌ده‌ر حيمييه پراميشلننسی بله‌ن تورندان‌‚توری ئلمه‌ته ‚تؤتب کيلمه‌دله‌ر. منه ‚بو ‚زور جيتشسزلککه‌ده کوزگی چه‌چو کامپانييه‌سننه کوز سالرعا، کومه‌ك حوجالقلار، سافحوزلار، حيمييه ئاشلامالاری قوللانوئشله‌رن قاراوچی ئۇيشمالار ئاراسندا نق باعلانش ئورناشدررلرعا تيش. قۇرتقچلارنك ئاول حوجالئعننا ‚يل ساين 2 ميليوون سومدان ئارتق زارار کيتروله‌رن، کره‌ستيه‌نله‌رگه ياحشلاب تؤشندرگه هه‌م ئيگن ‚ئوکشن کوته‌روويولندا حؤکومه‌ت ديريکتيفله‌رن ‚تولی ره‌وشده ئورننا جيتکروگه بيك نق ئه‌هه‌مميه‌ت بيررگه کيره‌ك. ن. گ.

ئيلنبزنك حوجالئعن ساتسيياليزم نيگزنده تؤزو زايومی

بز حه‌زر ‚زور ئشله‌ر ئشله‌رگه بيلگنله‌نگه‌ن بيش ‚يلنبزنك ئيکنچی يلننا ئاياق باسابز. بؤتن جير شارننك 6دان بر ئولئشن بيله‌ب ئالعان سه‌ويتله‌ر سايوزننك بؤتن پؤچماقلارندا ‚تؤرمش هه‌م حوجالئعبزنی ياگا، ساتسيياليزم نيگزنده تؤزو يولندا بؤتن کؤچ بله‌ن چنلاب ‚تؤرب ئش ئالب بارئلا.

‚بو قه‌ده‌ر ‚زور ئشله‌رنی ئشله‌رگه ئشچی ‚سينفی قايدان ‚شول قه‌ده‌ری ئاقچا تابا. سه‌ويتله‌ر ئيلننك بؤتن ‚تؤرشن ئوزگه‌رترگه تيش بولعان ‚زور - ‚زور زاۋود - فابريکلار، ئيليکتر ئستانسئلاری، ياگا تيمر يوللار سالو هه‌م ئوتکه‌ررگه ئويلانعان باشقا تؤزو ئشله‌رن ‚بولدرو ئوچن کيره‌ك بولعان سومالار قايدان کيله‌له‌ر.

ده‌وله‌ت قولننا کره تؤرعان نالوگلار، ئاکسيزلار، پراميشلننسدان کيلگه‌ن فايدا ئاقچالاری هه‌م باشقا ‚شونك کبك عادی کرم حيسابلانعان سومالارعنا، ‚بو قه‌ده‌ر ‚زور تؤزو پلانلارن ‚بولدرو ئوچن جيته‌رلك توگل. چيت مه‌مله‌که‌ت کاپيتاليسلاری بزگه بورچقا ئاقچا بيرميله‌ر، شوگار کوره بزنك چيتده‌ن کيلر سومالاربز يوق، له‌کين حالق حوجالئعبز ئوچن بزنك، کاپيتاليزم حؤکم سؤرگه‌ن مه‌مله‌که‌تله‌رده بؤتنله‌ی بولماعان، ئاقچا کيلر ‚يولبز بار، ئول‌دا بولسا:

— کيك ئشچله‌ر ماسسسنك مه‌مله‌که‌تده‌بزنی ساتسيياليزم نيگزنده ئيندوستريييه‌له‌شدرو ئشننه ‚چن کوگلده‌ن يارده‌م کورسه‌توله‌رننه تايانعان - کيك ئچکی ئشچی - کره‌ستيه‌ن زايوملاری.

ئوزعان يللارنك ته‌جريبه‌سی، بزنك ساتسيياليزم ئوسشبزده ئچکی زايوملارنك کونده‌ن - کؤن ‚زور هه‌م کوچلی بر قورالعا ئه‌يله‌نه بارون کورسه‌ته.

1927/28 نچی يلدا حالق حوجالئعی راسحودلارننك 3ده‌ن برنده‌ن ئه‌زگنه کيمره‌گی، ئه 1928/29 نچی يلدا 3 ده‌ن بر ئولئشنده‌ن ده‌ ئارتعی ئچکی زايوملاردان کيلگه‌ن ئاقچالاردان ‚تؤتلعان. بيش ‚يل ئچنده حالق حوجالئعنا بودژيته‌ده‌ن ئوتارعا بيلگنله‌نگه‌ن سومانك ‎29%‎ دان ئارتعی ده‌وله‌ت زايوملاری سوماسی بله‌ن قابلانا، شوگا کوره ئچکی ده‌وله‌ت زايوملاری بيش ‚يلنك قالعان ئولئشنده‌ده شولای ئوق مؤهيم ‚ئورن ‚تؤتاچاق.

3 نچی ئيندوستريييه‌له‌شدرو زايومی 750 ميلييون سوملق چعارئلا. ‚بو سوما ‚زور، له‌کين شولای بولسادا بؤتنله‌يی بله‌ن تاراتلرعا مؤمکين هه‌م تيش. 550ميلييون سوملق 2 نچی ئيندوستريييه زايومی بيك قسقا واقت ئچنده، حه‌تتا حؤکومه‌ت‌تارافندان بيلگنله‌نگه‌ن سروکدان‌دا ئالدا بيك جيگللك بله‌ن تاراتلب بتدی. شولای بولسادا، حه‌تتا شه‌هه‌رده‌گی ئۇيشقان ئشچی - حزمه‌تکه‌رله‌رنك‌ده 20 پراسينتی زايوم ئابليگاتسيه‌له‌ری ئالودا بؤتنله‌ی قاتناشماعان ئيدی، ئه ئاول جيرله‌رنده ئيندی بؤتن تاراتلعان زايوملارنك سوماسی جان‌باشننا تيك 2 ‚سوم 20تييين‌گنه ‚توری کيله، ديمه‌ك ئاولدا زايوم ئالودا قاتناشماعان کشله‌ر تاعی‌دا کوبره‌ك.

شولای بولعاچ، حه‌زرگه 750 ميلييون سوملق‌ياگازايومبزنی ئاوللاردا هه‌م شه‌هه‌رله‌رده‌ده زايومنی تاراتو ئشننه چنلاب ‚تؤرب کرشکه‌ن واقتدا، قسقا ‚سروك ئچنده تاراترعا مؤمکين.

3نچی زايومنی تاراتو:

«برگنه‌ده‌پرافسايوزچلينی هه‌م کره‌ستيه‌ن حوجالئعی‌زايومعايازلمی قالماسن، بر ئايلق ئش حاقی ده‌وله‌تکه ئيلنبزنی ئيندوستريييه‌له‌شترو ئشننه ئؤزاق سروکقا بورچقا بيررلرگه تيش» ديگه‌ن لوزنگلار ئاستندا ئوتکه‌رلرگه تيش.

له‌کين زايومنی ‚ئوکشلی ره‌وشده تاراتو ئوچن هه‌م يوعارداعی‌لوزنگلارنی تؤرمشقا ئاشرو ئوچن، مؤندان ئالداعی زايوملارنی تاراتو کامپانييه‌له‌رنده کورلگه‌ن ياگلشلقلارنی بتررگه کيره‌ك.

زايومنی ‚ئوکشلی ره‌وشده تاراتو ئشنده زايوم، ئانك مه‌قسادی، شارتلاری، ده‌وله‌تکه هه‌م ئالوچلارعا بولعان فايدالاری تورندا کيك کوله‌مده هه‌م دۇرس يولعا قويلعان ئاگلاتو ئشله‌ری بيك مؤهيم ‚ئورن ‚تؤتا. ‚بو ئاگلاتو کامپانييه‌سن ئوتکه‌روگه بؤتن ئشچی هه‌م کره‌ستيه‌ن جه‌ماعه‌تچلگی چنلاب قاتناشرعا تيش.

پريدپرييه‌تييه‌له‌ر، ئوچريژدينييه‌له‌ر، کالحوزلار، سافحوزلار، کاپيراتيفلار، ئاول سه‌ويتله‌ری هه‌م باشقا ئۇيشمالار قارشندا تؤزلگه‌ن ده‌وله‌ت زايوملارنا يارده‌م که‌ميسييه‌له‌ری، زايومنی تاراتو تورندا پراپاگاندی هه‌م ئاگلاتو ئشله‌رنده، ئورنلارداعی بؤتن ئاکتيف کؤچله‌رنی تارتو ئشن ئوتکه‌روچی ئشتاب ‚ئورنن ئؤتارعا تيشله‌ر.

زايومنی تاراتو هه‌م ئانك تورندا پراپاگاندی ئشله‌رن ئالب‌بارودا بيگره‌ك ده‌مه‌سئول ‚رول ئاول ئينتيليگينسييه‌سی، يه‌عنی ئوقوتوچلار ئاگرانوملار، دوکترلار، ‚پوچتی حزمه‌تکه‌رله‌ری ئؤستننه تؤشه.

باشلاب ئالار ئوزله‌رنك بلمه‌له‌ری بله‌ن فايدالانب، کره‌ستيه‌نله‌ر ئاراسندا فينانس کريديت ئشله‌رنده‌گی‌نادانلقنی بتروگه‌يارده‌م ئيته‌رگه تيشله‌ر.

حه‌زر چعارلعان زايوم مؤندان ئالداعی 2نچی زايوم کبك ئوق ئيندوستريييه‌له‌شترو ئشننه بيلگنله‌نه.

زايومنك ئيندوستريييه‌له‌شدرو ئشننه ‚تؤتنلووی- ئانك ئوزاق ‚سروکلی ‚بولووی کيره‌کلنگن کورسه‌ته. ‚بو زايومدان کيلگه‌ن ئاقچالار ياگا فابريکلار، ياگا زاۋودلار، ياگا ئيليکتر ئستانسئلاری هه‌م ياگا تيمر يوللار سالو ئوچن تؤتئلاچاق. له‌کين ياگا پريدپرييه‌تييه‌له‌رنی سالو هه‌م ئشله‌تب باشلاو بر نيچه ئای ئچنده‌گنه ئشله‌نله ئالمی. ياگا زاۋودنی سالب، ئانی حودقا جيبه‌رو هه‌م ئاناردان حه‌زر تاوار ئالا باشلاو، ديمه‌ك ئاناردان فايدادا ئالا باشلاو ئوچن بر نيچه يللار واقت کيره‌ك.

منه ‚شونك ئچنده، بزنك‌ده‌وله‌ت زايوملاربز ئؤزاق ‚سروکلی ئيتب چعارئلالار‌هه‌م ئالارنك ئابليگاتسييه‌له‌ری ساتب ئالوچلارنك قوللارندا ئؤزاق ‚تؤررعا تيشله‌ر.

„Tatizdat“ dan 100 prosint.

27 nce iyldə Tatizdatnьņ eşce həm xzmətkərlərə yzlərenəņ вrər ajlьq zaloniələrenə 3 nce industriə zajumьna jazьlrqa qərar cqardьlar.

Ber ajlьq zaloniələrnnen artqqa jazьlucьlar da вajtaq qna.

Zajum nicek tarala

◆ Azqcьlar Sojuznda zajum taratu eşlərə qzu вara. Sojuz pravliniəsndə kypme zajum taralu turnda xəzrgə məqlymatlar juq əle

Şulaj da azqcьlar sojuzьnьņ kyp pritpriətiələrndəge eşcelər yzləreneņ вrər ajlьq xzmət xaqlarьna jazьlalar.

◆ Kyncelər Sojuzь pritpriəttələrnnən də kypme zajum taralu turnda məqlymatlar alnmaqannar ələ. Jazblu qzu rəyştə вara. Sojuz, Tatarstandaqь вөten clinnərenə xitapnamə taratqan aņnatu eşlərə alьp вarqan.

3 نچی ئيندوستريييه زايومننا يازلابز

تاتار پولکننداء‚بو حزمه‌ت ئيلن کورننشی ئورنعا قويلعان. حه‌زرنده 800 سوملق‌زايوم يازلعان روتالار هه‌م يازلو قه‌رارلاری چعا ياتا. ‚پولك کاماندا ساستاڤی جيينلشلاری ئايلق يال حاقننا يازلو ته‌قديمله‌ری ‚بولب بر ئاوزدان ئوتدی. ئه‌م.

سه‌ويتله‌ر ئيلننك تيمر ساقچسی بولرعا حه‌زر له‌نگز!

حزمه‌ت ئيييه‌له‌ری-قزل ئه‌رمييه‌گه ياگا ئالنوچلارنی ئوزاتودا بولشعز.

بزگه چيت بولعان برگنه کشی‌ده بزنك سافقا تقشماسن

(قازان شه‌هه‌ر سه‌ويتننك حزمه‌ت ئيييه‌له‌رنه ئوندده‌مه‌سی).

‚شوشی ‚يل، 10 نچی سينته‌برده‌ن باشلاب قازان شه‌هه‌رنده، ‚تؤروچی 1907 نچی يلدا توعان گراژدانلارنی ئشچی - کره‌ستيه‌ن قزل ئه‌رمييه‌سی سافننا ئالو (پريزف) باشلانا.

‚بو پريزف، حالق ئارا باعلانشلارنك تاعن‌دا کيسکنله‌شکه‌ن چؤرننا ‚توری کيله. سوعش قورقننچی ئه‌لی کؤن ته‌رتيبنده‌ن ئالنعانی يوق. کاپيتال ئيلله‌رنك ئوز ئارا، شولای ئوق کاپيتال دؤنياسی بله‌ن سه‌ويتله‌ر ئيلی ئاراسنداعی قارشلقلار‌ئوسکه‌نده‌ن - ئوسه‌له‌ر.

کاپيتال دؤنياسی، جير يؤزنده‌گی [ۇ]لاس ئشچی-کره‌ستيه‌ن سايوزی قولندا! بولعان برده‌ن بر حؤکومه‌تکه، قارشی ياگا سوعش حه‌زرلگن ئالب بارا هه‌م، ‚ئول ئانك بله‌ن قورال کوچی بله‌ن‌حيسابلاشو ئؤميدن ئه‌لی‌ده يوعالتمی.

بز ساتسيياليزم تؤزو ئوچن ئيك کيره‌کلی بولعان تنچلق تليبز.

ئيمپيرييالسلار، بزنك ساتسيياليزم تؤزو ئشلبزنی جيمررو ئوچن سوعشقا حه‌زرله‌نه‌له‌ر. ئه‌رمييه سافلارننا بارعا قارالوچی، ساتسيياليزمنك ئيك ئشانچلی ساقچسی-بولدقلی هه‌م ئاگلی قزل عه‌سکه‌ر بولرعا حه‌زرله‌نه.

قزل ئه‌رمييه‌گه ئالنوچی ئوز ئيلننك فايداسن ساقلارعائاتلاناهه‌م، ‚ئول برگنه مينوتقادا! ئوزننك گراژدانلق پراۋلارن يوعالتماسدان، ساتسيياليزم جه‌معييه‌تی ئاکتيف ره‌وشده تؤزوچی حه‌لنده‌قزل ئه‌رمييه‌ده حزمه‌ت ئيته.

قزل ئه‌رمييس-ئه‌وه‌لگی، قسلعان، قورقاق، باشلقلار قولندا پراستوی بر ماشينا ئؤسلنی يؤری تؤرعان پاتشا سالداتی توگل. قزل ئه‌رمييه‌گه ئالنوچی هه‌ر ياقدان نق، ئاگلی، ئينتسيياتيۋلی، تؤزملی، ديسسيپلينالی هه‌م قزل ئه‌رمييه‌نك دانلقلی جۆلالارن ئوزننه ئوزله‌شدروچی بولدقلی قزل ئه‌رمييس،‚بولب حه‌زرله‌نرگه تيش: «کم ده‌گم بؤتن کؤچن بله‌ن قزل ئه‌رمييه‌گه فايدا ئيتمه‌سه هه‌م بؤتن کوچی بله‌ن بيرلب ئانك ديسسيپليناسن تيييشنچه ئورننا کيترمه‌سه‌، ‚ئول ساتلق هه‌م حييانه‌تچی بولاچاق».

قزل ئه‌رمييه‌گه باری تيك حزمه‌ت ئيييه‌له‌ری‌گنه ئالننا. ئانك ئچنده نيپمان هه‌م کولاك ئولالارننا ‚ئورن يوق.

هه‌ربر قاراوچی‌هه‌م هه‌ربر حزمه‌ت ئيييه‌سی قاراوکه‌ميسييه‌له‌رننه‌ ئشچی-کره‌ستيه‌ن قزل ئه‌رمييه‌سننه بزگه چيت بولعان ئيليمينتلاری ئله‌گوده‌ن [سه‌ويتله‌ر حؤکومه‌تن يه‌شرن هه‌م ئاچق دۇشمانلارندان ساقلاودا بولشرعا تيش.

قزل ئه‌رمييه، ‚ئول- سوعش هه‌م سه‌ياسی مه‌کته‌ب.

سه‌ويتله‌ر ئيلننه تيمر ساقچسی سوعشو جيگل ئش توگل. سوعش واقتندا ئايدرم،‚زور قييه‌لقلار ئؤچرارعا مؤمکين. ‚بؤلارنی حه‌زر له‌نب قارشلاو هه‌م جيکو ئوچن ئه‌لبه‌تته کيزرله‌نرگه‌کيره‌ك.

قزل ئه‌رمييه کولتورئی مه‌کتوبی، ‚ئول. ئه‌رمييه‌ده‌ن ئوقی - يازا بلمه‌وچله‌ر کيتمی. قزل ئه‌رمييه‌ده سه‌ياسی حه‌زرلکلی، ته‌جريبه‌لی هه‌م ساتسيياليزم تؤزو ئشنده ئاکتيف ‚بولب ئشله‌رلك‚بولب حه‌زرله‌نه‌له‌ر.

ئشچی هه‌م قزل عه‌سکه‌ر ديپوتاتلارننك قازانداعی شه‌هه‌ر سه‌ويتی، قزل ئه‌رمييه‌گه ئالننرعا قارالوچلارنی ميديتسنا قاراولارننا‌هه‌م ئاندان ‚سوك‌چه‌سله‌رگه جيبه‌رو ئوچن کاماندلارننا هيچ کيچکميچی حه‌زر بولرعا چاقرا. ئوز واقتندا حه‌زر بولماوچلار ديزيرتير هه‌م سه‌ويتله‌ر حؤکومه‌تننك دۇشمانلاری، ئالار حزمه‌ت ئيييه‌له‌ری قاراماوچلارعا حورلقلی بيلگی بيررگه تيشله‌ر. پاتشا ئه‌رمييه‌سننه کيتوچله‌ر ئاراسنداعی کبك ئيسرلك هه‌م حوليگانلقلارعا ‚ئورن بولماسقا تيش.

يه‌شه‌سن ياگا ئالنعانلارنك ‚تولی ئاگلاری هه‌م ئشچی-کره‌ستيه‌ن ئيلن ساقلاو ئوچن قزل ساقچلار سافننا کررگه حه‌زرلکله‌ری.

ئشچی هه‌م قزل عه‌سکه‌ر ديپوتاتلارننك قازان شه‌هه‌ر سه‌ويتی پريزيديومی.

QAZANDA

ئستانسئسندا (کازانکادا) ئايدرم کاماندئلار ئاراسندا سودا يؤزو يارشلاری بولاچاق.

تاتارستاندا يؤمرقا حه‌زرله‌و ئشله‌ری.

‚بييل يؤمرقا ‚جيبو ئشله‌ری ئوچن تاتسايوز تارافندان 9 ئسکلاد حه‌زرله‌ندی. يؤمرقا ‚جيبو ئشله‌ری تاتارستان کانتونلارنداعی پاتريبيتل کاپيراتيفلاری ئاشا ئالب بارئلا. سيزون باشندان (ئاپريلده‌ن) ئالب 26 نچی ئييولگه قه‌ده‌ر تاتسايوز تارافندان 270 يارم ئاۋون يؤمرقا حه‌زرله‌نگه‌ن.

ياگا مای زاۋودلاری سالو چاراسی کورئله.

برنچی ئوکته‌برده‌ن ‚شوشی ‚يلنك 26نچی ئييولننه قه‌ده‌ر تاتسايوز تارافندان 2697 سينتنير(16 ماگ 466 ‚پؤت) مای حه‌زرله‌نگه‌ن.

سينتر سايوزننك قه‌راری بوينچا، تاتسايوز مای حه‌زرله‌و ئشله‌رن کؤچه‌يتو ئوچن ياگا مای زاۋودلاری سالو چاراسن کورب ياتا. ‚بو زاۋودلار بارلسی 20دانه ‚بولب، چيستای، چاللی، مينزه‌له، بووا کانتونلارندا سالئنرعا ئويلانا.

مينزه‌له کانتوننداء بيك کوب يؤرنعی ئه‌سه‌رله‌ر تابلدی.

تاتارستاننی ئؤيره‌نو جه‌معييه‌تی تارافندان مينزه‌له کانتوننا جيبه‌رلگه‌ن عيلمی ئيکسپيديتسييه، ئوچنچی کؤن ئشله‌رن ته‌مام ئيتب قازانعا قايتدی. ئيکسپيديتسييه ئاريحه هه‌م ئه‌تناگرافييه، شولای ئوق 17نچی هه‌م 5 نچی يللار ريۋه‌لوتسييه‌سننه قاراعان کوب‌کنه ماتيرييالار ‚جيدی. جيييلعان ئه‌سه‌رله‌ر ئچنده مؤندان 600 يللار ئيلك يازلعان قولياززما ئه‌سه‌رله‌ر، تاريحی داکومينتلار هه‌م بؤرنعی قوراللار بار.

ته‌ربييه‌چئسز بالالارنی ئشکه جيبه‌رو.

29 نچی ‚يلنك عينوارندان ئالب ئييولگه قه‌ده‌ر 6 ئای ئچنده قازان حزمه‌ت بيرژه‌سندان فابريك-زاۋودلارعا بارلسی 83 يارده‌مچنسز قالعان يه‌ش ئؤسمر جيبه‌رلگه‌ن.

ته‌ربييه‌چئسز قالعان بالالارنی فابزا-ئوچلارعا ئورناشدرو.

‚بو کؤنگه قه‌ده‌ر فابريك-زاۋود مه‌کته‌بله‌رننه ته‌ربييه‌چئسز قالعان بالالارنی توبلاوعا ئاز ئه‌هه‌مميه‌ت بيرلب کيلدی.

‚بو يلعی 30-29 نچی ئوقو يلننا فابريك زاۋود مه‌کته‌بله‌رنده ئالنوچی يه‌ش ئؤسمرله‌رنك سانن 25 پراسينت ئارتدرو چاراسی کورئله.

يؤزوچله‌ر يارش ياسيلار.

11-12 نچی ئاۋگوسدا سه‌ويت - سه‌ودا حزمه‌تکه‌رله‌ری سايوزی قاراماعنداعی ‚سو [illegible]

Tilifon №8-13

◆ Profsojuzlarnьņ fizkul'tura atnasь, qaj вer səвəplər arqasnda, avgusnьņ 2 nce jartьsьna kycerlde.

◆ Qazan rajonь Balalar komisiəse modire - Kamsar xuçasziqta, ecydə həm 1244 sum aqca tuzdьruda qəjplənep urnnan cqarldь həm sutqa вirlde.

◆ Partiə həm komsomol propagandislarьnьņ əlkə kurьsnda uqucь 110 propagandis yzləreneņ вer kөnnek eş xaqlarьn „Propagandist“ ismndəge samalytne tөzrgə вilgelədelər, вu eşkə Qazan həm aullardaqь propagandislarnь da caqrdьlar.

◆ Sojuz Xlip satrutniklarь, Sojuz Xliв вaş kanturьsьnьņ caqьrьь вujnca, sotsializm jarьşьna cqtьlar. 25 nce iyldə dogьвьr tөzlde, ul şuşь urnda raslanacaq..

◆ Sojuz Xliв satrutniklarь, hər вrse, вer ajlьq eş xaqlarь qədər sumada, 3 nce industriə zajumьna jazьlrqa qərar вirdelər.

◆ Tatarstan Yzək Krəstiən Jortьnьņ 18 satrutnigь 1290 sumnьq 3 nce industriə zajumьna jazldьlar. Alar Krəstiən jortьnьņqalqan satrutniklarьn da kyplәp zajumqa jazьlrqa caqьralar.

Zarlanbp jazalar.

Nigə tikşrmilər?.

Qazanda Sovit-Səydə xzmətkərlərə вaqcasnda kөn sajьn dөrlek kinokartina qujьla. Qaraucьlar arasnda qojma aşa qacьp, вilitsez kьrgən xuligan malajlar tup-tulь вulu, Alar вaqcada suqьşalar, sygenələr, tөrle tərtipsezlklər eeşlilər. Bolarnь nqlap tikşerrgə, вaqca ecndə tərtipne saqlau өcen nqьraq cara qyrrgə kirək ide. SADRTTINEF.

Qazannьņ xosusi muncalarnda.

Kcкenə Grazdan uramь, 29, 30 həm 34 nce jortlarda kyp jillardan вirle munca jagьp satu itep toralar. Bu muncalarda hic вer tərtip həm kantrul' juq, tөrle nacar kşelər, faxişələr вlən tulь вula. Mnə şundьj kşelər aşa xalqqa nacar cirlər taraluda mөmkin. Bolarnь tazartu carasьn kyrrgə ide. BLYCE.

Tris jortnda cit ilimint.

Sadiqilar elkke vaqtta mix вlən səydə itkən zur firme xuçalarь ide. Mnə ul firmьnьņ вer xuçasь — Qabdьraxman Xəjвyllin digəne zur grazdan uramnda, tris jortnda (82 nce jortta) çilsez-jaņqrьz qna tora вirə. Xəzrge vaqtta tris jortlarndaqь cit ilimintlarnь cqaru kompaniəse вarsada, вolarnь cqaru tygel, əle fatir xaqь da iņ az xzmət xaqь ala torqan eşce stafkьsь вlən gnə alьna. Xəjвyllin ələ yze haman Pcən Bazarnda səydə itep jөri. Bu turda 3 nce numirlь triskə zəвər itlgən ide, ul da moņar qolaq salmadь. QADIRMƏN.

KƏNDƏLEK VAQIĢƏLƏR

سوملار چاماسنداعی 2 ئالتن‌بالداعن‌ئورلاب کيتکه‌ن.

◆ ئؤيه قاراقلارئ. برنچی ‚نومير‌لی ئشچله‌ر کاپيراتيفننده ئشله‌وچی ميفتاحتدينف عابدراحمان ئوتلعان ئؤيله‌ر ‚تاوچی، 3کشننی‌ئوتا. ‚بؤلارنی رايونعا ئالب بارعانداء، يولدا 2 سی قاچا. رايونعا کيترلگه‌نی، 3نچی ‚تاو ئوراسی، 111 نچی يؤرتدا ‚تؤروچی فيدوسييه نيکالايئونا، ‚بولب چعا.

◆ ئه‌دره‌زه‌ده‌ن کرگه‌نله‌ر. زاۋودسکی ‚ئورامداء 18 نچی ‚نومير‌لی يؤرتدا ‚تؤروچی نيزامتدينف‌نك ته‌ره‌زه‌سی‌ده‌ن کرب ئاق ساماوارن، جالبارن هه‌م 20 ‚سوم ئاقچاسن ئورلاب چققانلار.

◆ که ئوتؤرگاسن؟ دينيه‌تچله‌رنی ئؤزرله‌و بولگنده قاراقلار قولندان ئالنعان ‚تؤزرگی‌ئيه‌سی‌کيلب‌ئالسن.

◆ ئؤنگگ قاراقلار. يه‌گندده، قزل کاکشاي ئوراميندا 44 نچی ‚نومير‌لی يؤرتدا ‚تؤروچی گليبنيسکوۋا ئيوگينييانك تارافندان 28 نچی ئييولگه قارشی ئؤيده‌ن 130 سوملق ‚يؤرتن‌دا‌رسه‌له‌رن هه‌م کيم-سالمالارن ئورلاب چققانلار.

◆ ياننداء ئاگاد چققان. جينايه‌تچله‌رنی ‚تؤتو ئوچن پيرشيکوف، شيکلی ئالکسانديرنك تنتلگه‌ن چاقدا، ‚ئالارننا بايکوفتی‌ئيه‌ته‌نه‌ن ئالب‌ نا‌گان‌ئالب، ميليتسيه بولگننده تابشرعان.

◆ ترام‌ۋايدا ئورلاعانلار. بووا کانتونندان‌ ‚قايتقان ‚روده‌ ئۆلگه کيلگه‌ن ئالاۋيی‌ۋييونگ کسه‌سنده‌ن قيمه‌تلی داکومينت‌لارن هه‌م 370 ‚سوم، ئاقچاسن ئورلاعانلار.

◆ ئؤز قزن ئورلاعان. زاسيپکين ئورامی، 86 نچی يؤرتدا ‚تؤروچی ئسپيرديونوۋا ئانننك، ئاۋلدان قوناقعا کيلگه‌ن قزی 40 [illegible]

Saвan tujьnьņ aqtqqь kөne

Jəkşəmвe kөn 28 nce iyldə saвan tujь jaвldь. Bөgen lagirqa paxot jasalu həm saвan tujьnьņ kyp qaвatlanuь arqasnda вulrqa kirək, xalьq artьq kyp tyger ide. Bөgngə kөrəştə вrnce вatьr вulьp, Mamadьş kantonь, Timrşiq aulьnьņ Tahirьf, ikncе вatьr вulьp Arca kantonь, вirəzə aulьnьņ Islamqəlief (jəşe), өcnce вatьr вulьp Arca kontonь kykcə aulьnьņ Şəmstinef, dyrtnce вatьr вulьp Mamadьş kantonь, Saвa aulьnьņ Vəlief familiəli krəstiənnər qalqьlar.

At caвьşnda вrnceлkne Mamadьş kantonь, Saurьş aulьnьņ Ibrahimьf atь, ikncelkne Callь kantonь, Kədek aulьnьņ Şəhidullin atь өcncelkne şul uq Ibrahimьfnьņ ulьnьņ atь aldь.

Yttkən jəkşəmвe kөn saвan tujь kəmisiəse -

— „Kilөse atnada kөrəşte вrnceлkne alucьqa 100 sum, at caвьşnda aldan kilyce atnьņ xuçasьna 150 sum вirelәcәk“ qip iqlan itkən вulqan.

Bu vəqdə syzdən gnə qiвərət вuldь, kөrəştə вrnce вatьr вulьp qalucьqa 30 sum aqca, вer kylmək həm вer kələpyş, at caвьşnda aldan kilyce at xuçasьna 25 sum aqca, вer sandьq həm вer kələpyş knə вirdelər. Aldan uq iqlan itlgən вylәklәrnen вojaj gna вulьь xalqta həm kөrəşcelər вlən at xuçalarnda zur rizaszlьq tudrdь. Aubl xuçalьqnda qzu eş este вarqan vaqtta вөten вer atna вujь Qazanda kөtep jatqan krəstiənnərdə rizaszlьq вulu əlвəttə вik urnnь. Kəmisiə yz camasьn вilmәgәc, iqlan itməskə kirək ide.

Bygngә вytәn numirlar arasnda qarьcq kiep jөgry, tiz kienydә jarьş, aubr gir kytәry, kcknәlәr kөrәşe, fizkul'turacьlarnьņ вer nicə tөrle cqşlarь вar ide. Jraqtan zurlar jөgreşe, kansirt, vilasipitcьlar uzьşь həm вaşqa qədəttəge numirlar вulmadь. Tulajm, вөgngә pragram jarlь ide.

Aldaqь saвan tujlarnda Tatprofsovitnьņ kul'tura вylegen вik nьq qatnaşturrqa, çigәrgә ojşqan puвlikanьņ paxotlarьn, profsojuz puвlikasьna nьq kurьs totarqa kirәk. Ə вu jьl Tatprofsovitnьņ saвan tujndaqь eşe, вilit вəjәlәre turnda aņnaşu - kileşydәn gnә qiвarət вulqan.

Annarь saвan tujnda kul'tura nigezdә kyņel acu poсmaqlarь вik az. Kilәcәktә moņa nьq kyņel вirrgә kirәk.

Saвan tujnda casnь sәydәgelәr вik nьq taladьlar. Yzәk Eşcelәr Kopiratifь nigәdәr joqlaqan. Kilәcәktә saвan tujndaqь sәydәne tulьsnca dәylәt, kopiratif orgnnarь вulьna alrqa kirәk.

JULAZSKI.

Qazan eşcelәre Qzbl Armieslar arasnda

„Yktәвer“ majdanь әle nuş, lekin majdannь qadәttәgeden çiştrlqanngь, cistalьq kyzgә вәrlә. Səqәt irtәnge sigez tulqanda, tөrlem-tөrlem eşcelәr, xzmәtkәrlәr, pionirlar, [illegible] kiņ majdanga aqqila вaşladь.

Ənә qulsnna vinski garmun totqan, şajan jezle, [illegible] taza gyldәle, вәdrә [illegible] jaş [illegible] jөzlәp iptәşlәr [illegible] poсmaqьna [illegible]

Mәjdan tulqannan [illegible] tqzlana, demonstratsiәlәrneņ safь Giorgi uramь вujnca [illegible] qәdәr suzьla.

Saflarqa tzelege!

— Smirno!

Tөrle jaqlarga sizelep uramь, mәjdannь tutrqan Qazan proliətariatь өrmiәse, tiz arada çilьp kөele muzьka astnda alьp вara.

2 nce numirlь Qzьl Ərmiə signal mьņәgәn Qazan proliətariatь [illegible] вlәn [illegible]

Eşce xatьn-qzlar lagirda.

xur вlәn „Jәşәsen Sovitlar ilen saqlauca Qzbl Ərmiə“ dip qaqap вara. Qazan kyrinnәn [illegible]

tauşna su janana çiqla. Tөrle ojmalarnьn [illegible] Qiqaj impirialislarьna [illegible] Tөrle jaqlarga [illegible]

Demonstratsiәlәr lagirgә kөne вulьp [illegible]

[illegible]

QARIF QƏBƏJ.

„قزل تاتارستان„ گەزیتن واقتندا ئوقب باریم دیسەڭ، ئاۋگوس ئایێ ئوچن بوگێن ئوك یازێلب قال!

Impirializmga Qarşь Kөraş Ligasь kongerisnda

Şanxaj timer julcьlarь həm profsajuz sovitь tiligramь. - Riformis Pan Amirika xzmət fidiratsiəse - Amirika impirializmenen filialь, ə Amstirdam intirnatsionalь-Angliənen qoralь.-Milnicanskinen daklatь

Sovitlar Sojuzь - impirializmgə qarşь kөrəşnen iŋ bөjek kөc. Fransiədə xөkymətnen izy caralarnna qarşь pratis rizalytsiəse qaвul itildi.

FRANKFURT-MAJNƏ, 26 (Tass). Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь kongrisnnn Mirroppom həm Mopr basqarmalarь təвrik itte. Şanxaj timer julcьlarь həm Şanxaj profsojuzlarь Sovitь tiligramь ajrьm intyziazm вlən uqalь alndь.

FRANKFURT-MAJNƏ, 26 (Tass). Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь kongrisnnn irtəngə utrьşnda Latin-Amirika məs'ələse qaraldь. Impirializmgə Qarşь Liganьŋ Latin - Amirika sikritarьatь vəkile, Latin Amirikasьnnn ike impirializm dəylətə-Tөn jaq Qusma Amirika həm Angliə arasnda qatь kөrəş arinasna əjlangənen əjtte. Bu kөrəş inde Tөn jaq Qusma Amirika fajdasьna xəl qlьnьp вite dierlek. Riformist Pan-Amirika Xzmət Fidiratsiəse - Amirika impirializmnnnь filialь, ə Amstirdam intirnatsionalь - Angliənen qoralь.

Kolumsiədən cqqan oratr nu tizislarnn dөreslegen ejtep, yz illerennen tormşlarnnan konkrit misallar kitrde.

Zəjlarnen urnce Xalьq Ara Impirializmgə Qarşь Kөrəş konfirinsiəsenen ... [illegible] (Girmaniə) qtь. Ul, konfirinsiənen qərarlarьn kongrisqa rasiau ecen birde.

«Impirializmgə Qarşь Kөrəş həm profsojuzlar» digən məyzuqda Milnicanski iptəş (VSSPS) doklat jasadь. Doklatьn qiddi rəyştə riformis həm rivolytsiə profsojuzlarnnьŋ pozitsiələren açьq kyrsətte. Milnicanski iptəş, Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь Basqarmasnnьŋ prisidatele Mikstonqa (Angliə Parlamintnnnь diputatь, Nizavisimi əşcelər partiəse prsidele) ike torle ojtmaslq qьsa. Ul Angliə impirializmnn jaqlaucьnь, əllə anь qarşь torucьnь, Angliə əşcelər partiəse qarşь kөrəşeme, əllə anь jaqlaucьnь, Hindstanna həm вaşqa jəşəyenə вarь Hindstandaqь impirializmgə qarşь kөrəşkəndə torqan вulucьlarnь qolqaru jaqndaь, əllə qarşьmь. Milnicanski, Mikstonqa şul sorau larqa kisken çanap вirrgə təqdim itə.

Hindstan diputatь Kuplnьŋ ricenə tuqtalьp, Milnicanski, ricenen вik tomannь вuluьn əjtə. Milnicanski iptəş, yzenen sunqь syzndə, вoten profsojuzlardan, impirializm suqьşьna qarşь kisken kөrəş alьp вarucь. foqat, Qzьl Profintirn çiləkcelek itkən rivolytsiə profsojuzlarь вulьna kyrsəte. Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь həm aŋa krgən вotən ojşmalar, impirializmgə qarşь, kondolek eşlərndə kisken kөrəş alьp вarrga tieşlər. Foqat, şundьj kөrəş knə impirializmne ajaqtan jьqa alьr.

FRANKFURT-MAJNƏ, 27 (Tass). Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь kongrisnda Milnicanski iptəşnen caqьsna qarşь kisken cьqan Miksten qtь. Mikston sөz вolsa, di:

— Monda tirnəlyce illmintlardan Ligasь tazartu turnda səjləndə Monnь вlən min qusьlam. Min-rivolytsiə sotsialist həm donja kapitalizm həm donja impirializmne, şular qomlosennen, naqalarqa qaraqanda qurqanuscsraq вulqan - Britaniə impirializmne çimery ecen acqtan - acьq kөrəşrgə xozer toram. Xөzrge əşcelər partiəse, azcьlq xokymote tezep, Angliə impirializmnnn qapqa tesmdə ocqan, şaqcь keek eş alьp вara. Minuz pratisa nujnca qulьna alnqan narь qolqarunь sorauqa Angliə əşcelərən çiqaro tieşsez. Nizavisimi əşcelər partiəse eche, min rivolytsiə sajasate ykerep, Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь uraqcaqmьn. Şulaj uq, partiənen aqrьnnq вlən riformis jasau sajasaten tələp itycelərne, annan caqrьa trəgacaqmьn. Mikstonnnь syzlaren kongris diligatlarь qənəqətlənep tьqaddar həm qatь alqьşladьlar. şu uq вlən Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasnda sizigan krizis - nəkon nulnp əyrilde.

Mikstonnan sun Mynsinmerg, Ligasnq ginirailnь sikritarьatь. xisanь вlen doklat jasadь. Ul, Angliə impirializmne jaqlaucsnь, əllə anь qarşь torucsnь, ... Impirializmgə qarşь kөrəş alьp вaruda - jaŋa julqa вasqannь ajta. Elek вu kөrəş mili rivolytsiənirlarnnь nik az kymoklegylere вlən ucя alьp вarьla ide. Ə вyen inde quqo ul pralitariat həm kolonialь qaljq kəndə koqoqu kөc massasьna trelep eş alьp вara. Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь agitatsiə - propoganda ojşmalьqnnan əkrnnəp massavj xərəkət ojşmasьna əyrelə. Sovitlar Sojuzь impirializmgə qarşь kөrəşydə donjada iŋ вөjek kөc вuldь həm şulaj вulьp qalr da. Bu - kongris Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasь ecen qiddi snau вulds həm вu snaunь ul uqsnlь ytkərde.

FRANKFURT - MAJNƏ, 27 (Tass). Impirializmgə Qarşь Kөrəş Ligasnnьŋ sunqь utrьşnda Xuanpin (Qtaj) qtь. Ul Mikstonnnьŋ syzlərenə qarşь aolaj dide: - Mikston jaxşь ric sөjlədə, lakin вez yz vaqtnda şundьj uq jaxşь syzlərne Linsrtr həm вaşqa Angliə vəkillərennən də işitkən idek. Ligaqa syzdən də zurraq nərsə kirək: anь eş kirək.

Mandat komissiəse daklatь вujnca, kongrista Liganьŋ 11 milli siksiəse kilgən, şulaj uq 33 ildən 124 ojşma kiligatsiə qatnaşa. Kongrista вarlьqь 207 diligat qatnaştь.

Mynsnirgnen sajasi komisiəsen eşe turndaqь daklatnnan sun, kongris, qatь qul canular вlən вer tauştan sajasi rizalytsiə, вoten izlgən xalqlarqa həm вoten donja eçe - krəstiənnərenə manifist qaвul ite. Şulaj uq (Qtaj), Latin Amirikasь, Indonziə, Bissarasiə, Balkan ilere. Alsaniə turnda, nigrlar, prafsojuzlar məs'ələse вujnca, Mizrappom, MOPR turlarnda, xatьn - qzlar məs'ələse вujnca həm impirializmgə qarşь kөrəş turnda rizalytsiələr qaвul itildi.

Tsyito (Qtaj) təqdime вujnca вer tauştan Fransiədəge xokymotnen izy caralarьna qarşь pratis rizalytsiəse qaвul itildi. Utrьşnь sunnda kongris вer tauştan ginirailь Sovit вasqarma sajladь.

Mynsnirgnen sajasi sunnan sun kongris jaлdь.

Sunqь səqətte

[illegible]

[illegible]

برنچی ئاۋگوس ئالدندان

فرانسییه تۇزو ئشچێلەرێ پرافسایو-زننڭ ئۇندەمەسێ.

پاریژ، 27 (تاسس). تۇزو ئشچێ هەم حزمەتکەرلەرننڭ ئۇنیتار پرافسایۇزلارێ، برنچێ ئاۋگوس کۇننێ «ئیمپیریالیزم سوعشنا قارشێ کۇرەشێگزا!»، «س. س. س. ر. نێ ئیمپیریالیسلار هۇجومندەن ساقلاعز!» هەم باشقا ،شوندێ لوزنگێلار ئاستندا ئوتکەررگە ئۇندەب، بۇتن فرانسییه تۇزو ئشچێلەرێ ئاراسندا ئۇندەمە تاراتدێلار.

پرالیتارییات ئۇیشمالارننا یاسالعان هۇجومگە قارشێ کۇچلێ دیمانستراتسییه.

پاریژ، 28 (تاسس)، کیچەلیئوندافرانسییه کاممونیسلار پارتییەسێ، ئۇنیتارحزمەت کانفیرینسییەسێ (ریۋەلوتسییەچل)، ،موپر ئۇیشماسێ یۇرتلارندا، پارتییه هەم پرافسایوز رابوتنیکلارێ کۇارتیرلارندا پالیتسە تارافندان یاسالعان تنتولەرگە (بارێسێ 50 کشێ کۇارتیرندا تنتو ،بولدێ) قارشێ ئشچێلەر ،زوردیمانستراتسییه یاسادێلار. زاۋود-فابریك ئیشك ئالدێلارندا میتینگێلەر ،بولدێ. میتینگێدە چعب سۇیلەگەن ئاراتۇلارننڭ بارلێعێ‌دا، عۇمومی ئامنیستییه تالەب ئیتدێلەر هەم ئیمپیریالیسلارنڭ سوعش حەزرلەولەرنە قارشێ پراتیس یاساب، بۇتن ئشچێلەرنێ سوعشقا قارشێ کۇرەشرگە چاقردێلار. لیئون تیمر ،یول ئشچێلەرێ‌دە ،شوندێئوق دیمانستراتسییه هەم میتینگێلەر یاسادێلار. دیمانستراتسییه هەم میتینگێلەردە قاتناشوچێلار بیك کۇب ،بولدێ.

فرانسییه ریفارمیسلارێ ئشچێلەرنێ ئالدارعا ماتاشالار.

پاریژ، 29 (تاسس). فرانسییه ماتسیالیسلار ،ئورگێنێ «پیپل» گەزیتێ ئوزننڭ بوگێنگێ نومیرندا، فرانسییەدە سوعێ واقتلاردا کۇچەیگەن حەبەرلەردە ریۋەلوتسییەچێ ئشچێلەر ئۇیشمالارن توزدێرولار ئوعایێبلەن ریفارمیس حزمەت کانفیدیراتسییەسێنڭ دیکلاراتسییەسن باسب چعاردێ. دیکلاراتسییەدە، ئشچێلەر ئۇیشمالارننا قاراتا فرانسییه حۇکومەتێ تارافندان یاسالعان هۇجوملەرگە هەم کاممونیسلارنێ قولعا ئالولارعا قارشێ سوزدە پراتیس بلدێرلە.

،ئول دیکلاراتسییەنێ چنلابێراق، جنتلەبێرەك ئوقێساڭ ئیسە ئانڭ توردان ،توری فرانسییه کاممونیسلار پارتییەسێنە قارشێ دیکلاراتسییه ئیکەنلگێ ئاپ-ئاچق کۇرێنب تۇرا.

گیرمانییه پریدپرییەتییەلەرندە س.س.س.ر. نێ ساقلاو ئەتەرەدێ.

بیرلین، 29 (تاسس)، ،رور ئۇلکەسێ پرالیتارییات ئۇیشمالارێ ئۇزەگێ، بۇتن گیرمانییه ئشچێلەرنە ئۇندەمە تاراتب، بۇتن پریدپرییەتییەلەردە پرالیتاتنێ س.س.س.ر. نێ ...

Gaston kerəşcelərnen xəle qurqьnьc astnda

Gaston Tonjaq Amirika şəhərenen ... [illegible] ... Gaston kerəşcelərnen ... [illegible] ... Dzan Gardinirь ... [illegible] ... Sakko həm Vansitti ... [illegible] ... qaraqanda, jaвьlucьlarnьŋ kamiralarьna jəş kitera torqan gazlь вomвьlar taşlьjlar. Gaz tөlnnəre tar kamiralarnь tutьrьp, anda jatucьlarnь huştən jazdьralar həm вer nicə səqətlərgə su-... [illegible]

Amirika kompartiəsenen ... „Dejli Uorkir" gazite ... rapkorlar вu məs'ələ вujnca, SSSR prolitariatьn Tөn Jaq Qusma Karolina вoronnarьnьŋ, Gastonnьŋ, 15 iŋ jaxşь tuqucь kөrəşcelərən ilikterik utrqьcьna utьrtuqa qarşь protis jasarqa caqьralar.

Sut eşlәre

Iske məqal iskə təşte.

Byre pcən aşamьj, kəçəgədə aşatmьj.Kşelər arasьna taralqan вu aqllь məqalne вygen nikter xətrlise kikde· Dөniada kşedən də saran hic вer nərsə juqtьr. Ul isə yzeneŋ nərsəsen jəşerer, nitər, crter, cypkə taşlar. Şunda da janndaqь iptəşenə вirməs. Bu nərsə auьl вajqurala rьna вik xas. Alarqa jəşerrgə вulsa şul çitə. Alardan kyrep вaşqalarda şulaj eşlilər. Ə axrdan yzlərenen eşlərenə ykenələr, ypkəlilər· Nərkəj volьsь, Kyk-Taq Mirsəjet auьlь grazdannarь Nizamttinef, Xaliullin, Fəjzullin, Qilfanflarqa nindi şəjtan jul kyrsətkənder. Jalqşqannar вicaralar, Qzu aşlьq çiu kampaniəsndə əllə niqədər artьq ikməklərə вula torьp, yz tləklere вlən xөkymətkə вer qadaqta вirməgənnər. Aşlьq çiu kompaniəsə komisiəsenen tikşeryenə qaraqanda Nizamttinfnьŋ 300 pot, Xeliullinnьŋ 200, Fəjzullinnьŋ 300, Qilfanfnьŋ 300 pot yzlərenə kirəktən tьş artьq ikməklərə вula. Alar ul ikməkləren jauьz niət вlən xөkymətkə satmi saqlap qaldьrularь өcen, Asitrin rəislege as tnda вulqan Callь kantonь 4 nce təвək xalьq sutь ikməkləren çiвp jatucьlarqa qarata tyвəndəge qərarnь вlderə—

Qəjplənycelərnen hər qajsьna 50şər sum ştьraf salrqa həm Nizamttinfnen 300 pot, Fəjzullinnьŋ 300. Qilfanfnьŋ 300, Xəвiвullinnьŋ 200 pot ikməgen kopiratsiəвəjəsnnən xөkymətkə satarqa.

„SIRAZI"

„Qzьl Tatarьstan" jardame

KULAKLAR XӨKMGƏ BIRLGƏN, VIK PRSIDƏTELE URNNAN ALNDЬ. „Qzьl Tatarstan" nьŋ 126 ncь numirnda „Kulaklar kassьqa ojalaqan" dip вaslqan məqalə вujnca, tikşery jasalqan. Nətiçədə şul məqalədə kyrsətlgən kulaklarnьŋ xөkmgə вirelylərə həm alarnь jaqlaucь YIK prsidətele Fazlьjьfnьŋ urnnan alьnuь Tatarstan Yzək Başqarma prizidiumь tarafnnan xəвər itelə.

QƏJBLELƏR XӨKMGƏ TARTЬLALAR - 24 nce fivral 44 nce numirda „Şarjka Fatixa" dip вaslqan məqalə вujnca qəjplelərnen xөkmgə tartьlulalarь Lajş prokuror jardəmcese tarafnnan xəвər itelə.

KONTЬ RPRIKAZCIK XӨKMMGƏ BIRLGƏN - 44 nce numirda „Prikazcik Xuçin həm anьŋ kompaniəsь" dip вaslqan məqalədə kyrsətlgən eş вujnca alarnь çaza kodikьsьnьŋ 58 nce maddəse 8 nce punkьtь вlən xөkmgə вiry өcen Baş Məxkəməgə tapşьrlqanьn çөmhyriət prokuror jardəmcese iptəş Aitьf tarafnnan xəвər itelə.

BU MƏQƏLƏLƏR BUJNCA TIKŞERY CARALARЬ KYRLGƏN. 124 numirda„Araqь satucь Duniaşa həm sralar jөge", şulaj uq 126 ncь numirda „Auьl sovitьnьŋ sikritarь вalalarnь qinьj" dip вaslqan məqalələr вujnca tikşery jasau turnda prokuror tarafnnan caralar kyrlgennege вlderelə.

Soraularqa çauaplar·

◆ Başqrtstan, Estərle Baş auьlьnьŋ komsomol MUSINQA - 2 nce вasqьc məktəpkə krep uqu өcen gnə Qazanqa kily məslixət kyrlmi. Yzegzneŋ Estərle kantonnda da andьj məktəplər вar вit.

◆ Minski şəhərndə Qzьl Ərmies Miŋneqəliefkə - szneŋ auldaqь qailəgzgə lgotlь fonttan aqac вirlgən вulsada, anь vaqtnda kistry carasьn kyrə almaqannar, şunьŋ өcen вu turьda вrəyne də qəjpləp вulmьj·

Qanaqьş aulьnьŋ Məxmydfkə-jətimnek həm jarlьlьqьqьz turnda həm вrnce вasqьcnь вtryegez turnda tieşle tanqnamalarьqьz вulsa, iknce вasqьc məktəpkə krə alrsьz.

ZAKON - XADATAJLЬQ BIUROSЬ

Hər ikese də çauapqa tartlsьn

Xөsəjenьva Xəlimə digən qьz Auьl Sovitnnan jalcь dip jalqan sprafkь alьp, Qazanqa kilgən. Ul aulnьŋ вaj kulagьnьŋ qzь. Xəzer tiz gnə justitsiə kurslarьn вterep, Narkomjus aparatьna eşkə krgən. Ul kulak вalasь, Sovit aparatьna jaqьn kiterrlek kşe tygel. Anьŋ yzen xzməttən qььp cqarrqa, ə aŋa jalcь dip jalqan sprafkь вirgən auьl Sovitь prsidətelen sut aşa çauapqa tartrqa kirək.

EŞCE XATЬN.

Təzəty.

„TAPPta ike məs'ələ" digən məqalədə („Qzьl Tatarstan" №166 (2536) „Bez 1925 nce jlda... ədəвiat tygərəge ojştrdьq" digən syzdə xata kitkən, şunь „1927 nce jlda" dip uqrqa kirək.

Ridaktьr urnвasarь: Q. QUŞAJ.
Basьlucьsь: „TATIZDAT"

Riester вlderye.

A.T.S.S.R. səydə eşlərə xalьq kamisariatь вldera: 1929 jь 19 ncь Iyldə S. S. S. R. səydə riesterenen III nce вylegenə (Pritpriətiələrnen yzlərə gnə jaki qadi şirkət rəyşndə вili torqan taвiqi şəxslər ristьrьna) tyвəndəge Qazan şəhərndəge pritpriətiələr krtldelər:

Riester kəqəze №№lərə	Pritpriətiələrnen ismnəre	Pritpriətiənen urnь
164	Nizamьttin Qimadtinfnьŋ вakaliə səydəse.	Məskəy uramь jort № 74.
165	Gromьf Filipvicnen timertomьr nərsələr səydəse.	Məskəy uramь jort № 60.
166	Maisivna Barkannьŋ glantiriə səydəsə.	Olь pralomnьj 19.
167	Qəjşə Volkovanьŋ вakaliə səydəse.	Fuksvski 30.
168	Aвdьl-qadьjr Minneвajьfnьŋ вakaliə səydəse.	Fuksovski 20-72.
169	Marta Basmanfnьŋ вakaliə səydəse.	Giorgi uramь jort 82.
170	Muzaffarьf xəsənnen вakəliə səydəse.	Məskəy 64.
171	Aliksandr Nikitinnen timer nərsələre mastrskojь.	Zur kizitse 13-6
172	Qəjnttinef Qərəfttinnen fruktь səydəse,	Macalni pluşcьt № 6
173	Borislibinsonnьŋ вakaliə səydəsə.	Ostrovski I nce korpьs

Juqarьda əjtlgən pritpriətiələrnen xuçalarь həmmese də Qazanda toralar.

Tixnik-Mixanik kirək

„Krasnьj Yktəвer" zavotьna çauaplь mixanik urnьna taqta jaru sənaqəte eşndə həm paraslivadan jaxşь stazlь вer kşe kirək.

Tyвəndəge adris вlən mөraçəqət itərgə - Qazan, Zur Prolomnьj uram, 66.

Tapşьrlmaqan tiligramnar.

Izifskidan-Radjlovaqa. Casaunidan-Xalitfqa. Tvirdən-Knəzfkə. Sancurskidan - Drimingə. K. Ustadan - Nosfqa.

Paro - iploxot paroxutlarьnьŋ Qazanqa kily həm Qazannan kity vaqtlarь.

Nizni-Astrxan liniəse:

Tizlətlgən paroxot 10 s. tə kilə, 13 s. tə kitə.

Poctь paroxotь 16 s. tə 15 m-ta kilə, 19 s. 30 m. kite.

Pasazirlar paroxotь 23 s. 30 m. kilə, (dyşəmвedən вaşqakennərne) 3 s. kitə.

Astrxan-Nizni liniəse:

Tizlətlgən paraxot 2 s. 30 m. kilə, 7 s. kite.

Poctь paroxotь 10 s. kilə, 13 kitə.

Pasazirlar paroxotь 23 s. 15 m. kile, (sişəmвedən вaşqa kennərne) 3 s. 30 m. kitə.

Riвinski-Pirem liniəse:

Poctь paroxotьnьŋ kilye 13 s. 15 m., kitye 16 s. 30 m.

Pirm - Rьjвnski liniəse poctь paroxotь 17 s. 45 m. kilə, 21 s. 30 m. kitə.

Pasazirlar paraxotь 13 s. 45 m. kilə, 16 s. 30 m. kitə.

Qazan-Ufa liniəse:

Ber atna ecndə Qazanqa 5 mərtəвə kilə həm 5 mərtəвə kitə. (dyşəmвe, sihşəmвe, pənçişəmвe, çomqa, jəkşəmвe kennər). Kilə 4 s. 30 m. ta, kitə 14 s. 30 m.

Çirle paroxotlar liniəse

Qazan — Krasnovidьva 1 nce ries kilə 17 s., kitə 4s. tə.

Qazan — Şlangь 2 nce rice caherşəmвe, şimвə həm dyşəmвe kennərdə, kitə irtən 3 s., kilə 8 jarьm s. Cəhərşəmвe, çomqa jəkşəmвe kennərdə 1 nce ries Qazannan kitye 40 m. elek вula.

Zəjəge 1 nce ries 9 s. Vasilivaqa 2 nce ries 17 səqəttə.

QAZAN KANTURASЬ.

Blep torьqzi

„Crek Kyl" вaqcasnda işek вalasь вlən вalalarьqzьь kyylen kytəregez.

Baqcanь вer əjlənep kiler өcen 10-15 tien alam Kynlle uiвn, hər kөn irtə səqət 10dan вaşlana.

Beldrylər

◆ V. K·P. (B) ŞƏHƏR TYBƏN JAQ RAJON KOMITITE 31 nce iyldə, kic 6 səqəttə Uxtomski kluвnda rajon partiə profsojuz aktiflarьnьŋ həm xazəjstvinniklarьnьŋ kiŋəşməse вulacaqьn BLDERƏ.

◆ Sişəmвe kөn 30 ncь iyldə, kic 6 səqəttə jlqa ar jaqnda Dagadьf ismndəge eşcelər sarajnda SATU HƏM SƏNQƏT siksiəsenen plinumь caqrьla. Hər вer clin həm kandidatlar өcen kickmi kily məçвyri.

SƏYDƏ BYLEGE SIKRITARЬ - TANIRЬF.

Iuqaltqannar

Xəsnttinef Şejxttin—Qazan Yzək Eşclər Kopiratifnnan вirlgən əqzalьq knəgəsen. Xisamttinef Ş. Salavjanski volispalkomnnan вirlgən xərвi kartckasьn. Xisamttinef N.—Trojski şəhərnnən вirlgən xərвi kartckasь. Xisamttinef Ş.—Məmsə volispolkomnnan вirlgən pasprtьn. Xaliqьf Xəjrulla—Arca kantonь, Ətnə volвaşqarmasnnan вirlgən xərвi kartckasьn. Xaməkof Grigori—Qazan Yzək Escelər Kopiratifnnan вirlgən əqzalьq knəgəsən. Xəsənьva Xənifə—Qazan yzək eşcelər kopiratifnnan вirlgən knəgəsen. Xarisьf Fatьjx—Qazan Brləşkən Tatar—Başqrt xərвi məktəвnnən вirlgən 3228623 ncə numirlь jazuьn həm şul uq məktəptən xərвi xzməttən azat itely turndaqь 2429 ncь numirlь tanqlьqьn. Xəjrttinef Isməqjl—Cistai kantonь, Mөslim volьsnnan вirlgən licnьj kartckasьn həm pasprtьn. Salixьf Səqit—Qazan Yzək Eşcelər Kapiratifnnan вirlgən knəgəsen. Vəlief G.—1736 ncь numirfь komsomol вiliten. Mlnnivajьf Gərəj—Qazan Tatraвfagnnan вirlgən 366 ncь numirlь вlşməsen. Latьjrьva MahiSəryər—Qazan Yzək Eşcelər Kapiratifnnan вirlgən əqzalьq knəgəsen. Mostafin Miŋsafa—Qazan şəhəre iknce rajnndan вirlgən qəskərlek dəftəren. Qələyttinef Qilmttin—Qazan Yzək Eşcelər Kopiratifnnan вirlgən zaвornьj knəgəsen. Qəlimьva Gөlsem—Qazan 3 nce təвək xalьq sutnnan вirlgən 139 ncь numirlь ispalnitlnьj kəqəzen. Taçttinef Şakirçan—Qazan Yzək Eşcelər Kapiratifnnan вirlgən knəgəsen. Vəliullin Fazlçan—Arca kantonь, Jaŋa Kişet volьsnnan вirlgən pasprtьn.

Qimmətle kəgəzlərnen вəjələre,

1929 ncь jьl 30 nce iyldə. aqmdaqь kupunnarь вlən.

	Alucьlar.	Satucьlar.
Dəylətnen 6 % 1 nce zajumь	4-85,5	4-83,5
III nce dəy. kr. zajumь	5-07,5	5-05,5
1926 ncь jlnьŋ ecke zajumь	129-25	127-25
1927 nce jlqь 10% lь otьşlь zajum	26-58	26-50
1 nce 6 %lь industriə zajumь	25-85	25,75
12 % lь 1927 nce jlqь ecke zajum	102-01	101-98
2 nce otьşlь industriə zajumь	26-64,5	26-54,5
2 nce şunьŋ % szьzь	25-56,5	25-46,5
1928 nce jlnьŋ 11% lь ecke zajum	104-57	104-52
1929 ncь jlqь otoşlь zajum	101-06	100-66
Krəstiən xuçalqьn nqьtu zaiumь	10-63	10-59

Dəylət Banksьnьŋ Qazan өlkə kanturь.

Bldery.

◆ 16 ncь augusta, kic 5 səqəttə Kraj Içtimaqi Straxau Komitite вinasnda (Qazan, Dzirzinski, 18) Kraj Içtimaqi Straxau Kassьlarьnьŋ cirattaqь plinumь вulacaq.

Kөn tərtiвe - 1) 1929/30 ncь jьl өcen Tatarstan Içtimaqi Straxau вudzitьn qarau həm tasdiq ity, 2) Ytkən çəjdə jalcьlar həm ktycelər arasnda straxavait ity eşlərə, 3) Tatarstan Içtimaqi Straxaunьŋ 5 jllьq planьn qarau, 4) Vaqtlь) rəyştə xzmət kecen çuju həm vracьq kontrole (tikşerye) həm вaşqalar.

Tatglafilt № 23 „Krasnaja Tatarie" lьm „Novaja dirivnə" gezilərenen N. Aliksandьrьf tipografiəse, Qazan 1929 jь. Kriml, 11 · Главлит № 23, Типография им. Алесандрова изд. „Красная Татария" Кремль 11, 1929 г.